

Dit Nr. bestaat uit TWEE Bladen.

Socialisme en Religie.

II.

De anti-godsdienselijke strekking van de Social-Democratie blijkt ten tweede niet minder bestuit uit haar materialistische en fatalistische historie-beschouwing.

Immers de Social-Democratie gaat, onder Marx's en Engels auspiciën, uit van de Evolutie-theorie, en dat wel in den geest van Haecel's materialistische Descendenz-theorie.

Het kwaad ligt hierbij niet in het aanvaarden van het Evolutie-begrip op zich zelf. Genomen als ontwikkeling uit een voorhanden kiem, of als overgang van toestand in toestand, is Evolutie een onmisbaar begrip bij alle organisch leven.

Niemand zal er dan ook de minste bedenking tegen opperen, zoo ge zegt, dat het kind door evolutie *man*, de zaadkorrel door evolutie *plant* wordt. En zoo ook ontken niemand, dat de maatschappij door evolutie uit lagere in hogere toestand kan overgaan, gelijk ze door inzinking en verrotting, zoals in Rome's Keizerstijd, van vroeger ongekende hoogte dalen kon tot het laagste peil.

Zelfs voegen we er zonder bedenking aan toe, dat ook naar onze overtuiging de maatschappij op dit oogenblik aan zulk een nieuwe evolutie toe is gekomen.

In zooverre nu Marx, en zijn volgelingen, er beter dan vroeger de aandacht op hebben gevestigd, dat zulke evolutiën ook op oconomisch gebied vallen waar te nemen, deden ze verdienstelijk werk, en deed meer dan ééne opmerking, die ze ten beste gaven, licht opgaan over vroeger duistere punten.

Maar evolutie in gezonden zin onderstelt dan ook, dat er een *kiem* zij, en dat hij, die deze kiem schiep, tevens de voorwaarden schepte, die haar ontwikkeling mogelijk maken, alsook bij tijdelijke stoornis, die stoornis wegneemt, en hervatting van die ontwikkeling tweevleegbrengt.

Een zaadkorrel moet er zijn, zal de evolutie van de halm beginnen kunnen, en voorts, uit die zaadkorrel moet toch geen halm, of er moet aarde, zonnewarmte en vocht bijkomen. Zoo ook evolueert het kind wel tot man, maar alleen als diezelfde Macht die het kind schiep, ook spijs en drank en beschutting verstrekke, en bij ziekte de natuur van het kind tegen den vernielenden invloed der krankheid sterke.

Ook bij de maatschappij is dus voor evolutie eisch, 1°, dat in den mensch én de aanleg tot vernienigvuldiging én de aanleg tot sociale ontwikkeling organisch ingeschaapt zij; voorts, 2°, dat diezelfde Macht, die den mensch schiep, ook de voorwaarden en omstandigheden aanwezig doe zijn, voor haar ontwikkeling onmisbaar; en eindelijk 3°, dat diezelfde Macht, bij stoornis in het proces, haar die stoornis te boven doe komen.

Hieraan nu voldoet ten volle onze Christelijke bijbel, die stelt, dat de mensch potentieel met alle die krachten geschaapt is, die, onder de door God verordende omstandigheden ontkiende, de menschelijke maatschappij door evolutie tot haar bestemming zullen leiden; en die ten andere erkent, dat diezelfde God haar de uit zonde ontstane stoornis zóó doet te boven komen, dat ze, door veleerle schommelingen en slingeren heen, toch het proces van haar ontwikkeling doorzet.

Doch zoo wil het de Social-Democratie niet.

Ze belijdt evolutie, maar zonder iets af te weten van een oorspronkelijke organische kiem, die zich ontwikkelt. Ze mist elke verklaring voor het voldoen aan de voorwaarden, die voor het slagen der ontwikkeling eisch zijn. Ze weet van geen macht, die ingetreden stoornis herstelt. Ze spreekt van een wet, die de evolutie beheerscht, maar niet van een Wetgever, die deze wet verordende. En zoo ook, ze gewaagt van een ideaal toestand waar deze evolutie zich heen beweegt, maar weet van geen bestemming, die door Hem Die de maatschappij schiep, aan die maatschappij gegeven is.

Ze neemt niets waar dan een gestadige ontwikkeling van oconomische toestanden, die zich onder de wet der noodzakelijkheid naar nieuwer toestanden voortbeweegt, maar op de vraag: Van waar? Door wat kracht? Naar welk bestel? En: waarheen? heeft ze geen antwoord.

En dat waarom niet?

Dit wordt u duidelijk als ge hoort, hoe ze acht dat alle hogere geestelijke ontwikkeling opkomt uit stoffelijke ontwikkeling. Niet de geest beheerscht de stof, maar hij is van de stof het product. Juist zoo als Haecel alle hoger menschelijk leven uit de cel en uit het atoom laat opkomen. Alle hogere goed der menschheid, ons zedelijk, ons verstandelijk, ons schoonheidsleven, is het resultaat van oconomische verhoudingen. Wat we geest en wat we materie noemen, zijn niet twee, maar is één, met het materiele als uitgangspunt en het geestelijke als resultaat.

Het is wel zoo, dat de Social-Democratie den dood in het kapitaal heeft gezien, en voor de lagere standen óók om hogere ontwikkeling vraagt, maar dit ontleent in niets aan haar streven het materialistische uitgangspunt. Het materiele blijft de moeder van het geestelijke.

Bij zulke een historie-beschouwing nu wordt niet alleen van God gezweven, maar is loochening van God het uitgangspunt, omdat waar God werkt, juist omgekeerd in den geest de oorsprong ligt van het stoffelijke. Er is hier dus een voorstelling van de ontwikkeling der menschheid, die niet alleen weigert met God te rekenen, maar die het rekenen met God principieel uitsluit.

Als haar tolken dan ook verkondigen, dat wie zich bij haar aansluit, daarom zijn godsdienst vrij houden mag, spreekt hierin niet anders dan minachting voor »de domme geloovige werklieden». Wie niet tot de dommen behoort, weet wel beter, dat er geen God is, en wordt in de sijnheden van het stelsel ingeleid; en bij die ingeleiden is er natuurlijk van religie geen sprake meer. Doch zoover zijn die aemachtige geloovige werklieden nog niet. Hun moet het speelgoed van hun geloof voorhands nog gelaten worden. En dat hindert ook niet, zoo ze voorloopig de Social-Democratische kandidaten maar steunen. Later zullen ook zij wel verder komen, en dan gaat bij beter inzicht dat laagje religie er van zelf af, en worden ook zij gewonnen voor de finesse van het stelsel.

Daarom juist is het plicht, scherp het karakter van dat stelsel in het licht te plaatsen, en daarvan nu geldt het buiten kijf, dat het niet alleen van God zwijgt, maar ook, dat het met alle belijdenis en dienst van God onverenigbaar is.

Iets wat nog sterker uitkomt, zoo we in plaats van den algemeen godsdienstigen maatstaf, den maatstaf van het Christendom aanleggen.

De Christus stond vóór nu twintig eeuwen tegenover dezelfde tegenstelling van een macht, die loodzwaar op de kleinen in den lande drukte, en het lijden, dat hieruit voor die geringen naar de wereld voortvloede; en aarzelde nooit een oogenblik om zich tegen die macht te keeren, en zijn hart vol Goddelijk erbarmen voor die armen naar de wereld te ontsluiten.

Maar het standpunt, waarop de Christus zich daarbij plaatste, was steeds en onveranderlijk vlak het tegenovergestelde van wat het Social-Democratische stelsel wil. Hij begon nooit met aan de armen vermeerdering van het aardsche goed voor te spiegelen, maar eischte steeds en zonder aarzeling, dat ze met het geestelijke beginnenden zouden, en hun hoop niet op 'het geld', maar op hun God zouden stellen. En Jezus kon dit doen, omdat na dit leven in zijn profetischen blik zich voor den armen Lazarus een leven van eeuwige heerlijkheid ontsloot.

Zijn leuze was en bleef steeds: Zoek eerst het Koninkrijk Gods en Gods gerechtigheid, en al het overige zal u toegevoerd worden.

Is er nu sterker, is er scherper tegenstelling met dit standpunt van den Christus denkbaar, dan het standpunt waarvan de Social-Democraten uitgaan? Of is niet hun leus vlak omgekeerd: Zoek eerst het stoffelijk goed, en daaruit eerst zal uw hogere menschelijke ontwikkeling voortkomen?

Dan spot men nog op den koop toe met wat voor Jezus hoofdzak was, gieheland van »een wissel op de eeuwigheid».

En als Jezus roept, dat de arme toch zijn vertrouwen op zijn God zal stellen, haalt de Social-Democraten brutaal ongelooft de schouders op, en doet God tergend het geld rinkelen in zijn hand.

* * * Dienstbaare.

Een hoogst belangrijk antwoord mochten we van de redactie der N. Rott. Cour. ontvangen.

Niet wat de zaak raakt, waarover onze polemiek opkwam. Blijkbaar wenscht de redactie zich over het Neo-Malthusianisme niet te zeer uit te spreken. Iets wat te denken geeft.

Maar wel dient ze van repliek op onze opmerking, dat een Overheid, die geen zede-meesteresse zal zijn, dan ook buiten staat is op te leiden tot Christelijke en maatschappelijke deugden.

Dit geeft ze niet toe.

Onze schoolwet, zoo merkt ze op, spreekt alleen van een dienstbaare maken van het onderwijs aan de opleiding tot alle Christelijke en maatschappelijke deugden. Alleen medewerking is bedoeld. Gezin en kerk hebben ten deze haar eigen taak.

Torgaveven, maar wat vordert ze daarmee?

Er staat in Art. 33, dat het onderwijs dienstbaar moet worden gemaakt aan twee dingen 1°, aan de ontwikkeling der verstandelijke vermogens, en 2°, aan de opleiding tot alle Christelijke en maatschappelijke deugden.

Zal nu de N. R. Cour. beweren, dat een onderwijzer hietoe bekwaam is, zoo hij zich niet vooraf een klaar denkbeeld heeft gevormd omtrent hetgeen al dan niet de verstandelijke ontwikkeling bevordert? Natuurlijk niet.

Das moet ook een onderwijzer, om Art. 33 te kunnen naleven, zich vooraf een klaar denkbeeld hebben gevormd omtrent hetgeen al dan niet tot alle Christelijke en maatschappelijke deugden opleidt, en hij moet dit doen als ambtenaar. In naam en ter uitvoering van het voorschift der Overheid. En alzo mag de Overheid hem niet aanstellen, tenzij ze wete dat hij hietoe de nodige kennis van alle Christelijke en maatschappelijke deugden bezit.

Er is dus geen ontspringen aan den dans: De Overheid moet, zal ze artikel 33 uitvoeren, zelve een keur bezitten van wat Christelijke en maatschappelijke deugden zijn, en wat niet, en ze moet deze en gene andere bevorderen en steunen door haar onderwijs.

Ea, meer nog, ze moet die keur oefenen niet en *gros*, maar tot in bijzonderheden, want het raakt niet de Christelijke deugden in het gemeen, maar *alle* Christelijke en maatschappelijke deugden in het bijzonder.

Hoe ter wereld kan de N. Rott. Cour. dan zeggen, dat ze met ons aan de Overheid het recht ontsagt, om bij verschil van gevoelen in zedelijke vraagstukken partij te kiezen, en de burgerij in een bepaalde richting te helpen leiden, zoo ze toch Art. 33 der Schoolwet blijft verdedigen!

Ous zou niets liever zijn, dan dat er in heel Nederland maar ééne, en dan de juiste, opvatting over alle Christelijke en maatschappelijke deugden bestond, en dat allen in de praktijk dezer deugden, aldus opgevat, heil zagen en zochten.

Ea dan zou ons Art. 33 natuurlijk van harte welkom wezen.

Nu daarentegen blijkens de ethische studiën: 1°, allerlei verschil van opvatting bestaat omtrent hetgeen als Christelijke deugden is te beschouwen, en 2° de ééne die deugden aanprijst en de ander een geheel andere moraal wil, nu was het klaar als de dag, dat er niets van dat artikel terecht kon komen, gelijk er dan ook niets van terecht gekomen is.

Doch dit nu ter zijde gelaten. Iets kan toch niet tegelijk ja en neen zijn. Ea hoe kan de N. Rott. Cour. dan volhouden, dat de Overheid verschillende theorieën van deugd te keuren heeft, en voor één der theorieën haar onderwijzers aan het werk moet zetten, en dat diezelfde Overheid toch in betwiste zedelijke vraagstukken geen partij mag kiezen?

* * * Calvinisme en Socialisme.

Bij den uitgever Kok, te Kampen, deed Dr. Rudolph, van Leliden, eene lezing over: Calvinisme en Socialisme het licht zien, die het lezen overwaard is.

Hier toch is niet de holle frase over het Socialisme aan het woord, maar degelijke kennis van wat het Socialisme in zijn critiek op den bestaanden toestand ten beste geeft, en klare voorstelling van wat het voor het bestaande in de plaats wil brengen.

Van verhalen van de wonde die bloed in ons maatschappelijk leven, is dan ook geen sprake. Veel eer bezit Dr. Rudolph den moed, om niet alleen de windsele, maar ook de roef van die wonde af te trekken, en wel te doen uitkomen, dat ze als wonde bloedt.

Dit leent aan heel zijn betoog een toon van ernst, die tot nadenken dwingt. Ea als hij nu tegen het Socialisme het Calvinisme overstelt, doet hij ook dit niet in den zin, alsof de uitstalling van enkele dogmata hier medelijden kon aanbrengen, maar dan gaat hij op het eigen wezen van het Calvinisme in, en doet het uit het leven zelf van het Calvinisme gevoelen, hoe het, eveneens critisch tegenover den bestaanden toestand staande, dáárom met beter hoop op slagen zich tot de genezing van de Sociale wonde kan opmaken, omdat het die wonde en dieper peilt, én bij de genezing allereerst rekent met die mystieke krachten, die ten slotte toch heel ons menschelijk aanrijn beheerschen.

Wat tegenhoudt is alleen, dat de materialistische zin, die zoo hand over hand toeneemt, omdat ze uit de hogere verdieping der maatschappij naar de kelder-verdieping afsijpelt, aan de puur materiele medicatie der Socialisten tijdelijk een voor-sprong geeft, dien het Calvinisme, als het zijn karakter niet wil verloochenen, haar niet moet betwisten.

Buitenlandsch Overzicht.

AMSTERDAM, 19 Januari.

DE TOESTAND.

We hebben er met een enkel woord reeds melding van gemaakt, dat de Parijsche *Matin* in de gelegenheid is geweest een der Engelsche ministers te interviewen over de zaak der arbitrage. Een redacteur van dat blad was er op uitgegaan, toen hij de geruchten opving, die sedert een paar dagen in verschillende hoofdsteden van Europa in omloop waren, te dat de Nederlandsche regering hare diensten als scheidsrechter had aangeboden; 2°, dat Engeland, met het oog op de jongste gebeurtenissen in Zuid-Afrika, lang niet ongenoegd zou zijn dit aanbod aan te nemen; 3°, dat minister Chamberlain door koningin Victoria naar Osborne was onthouden en 4°, dat de te Londen te houden minister-raad van groote betekenis zou zijn, daar de Engelsche regering over haar antwoord zou beraadslagen.

De Londensche redacteur nu van het Parijsche blad, die alle reden had om aan te nemen dat dit geen losse praatjes waren, begaf zich naar een lid der regering en ver-zocht hem om een onderhoud; en zoowaar, hem werd een uitvoerige verklaring gedaan van het onverzoenlijke standpunt van Harer Majesteits gouvernement.

De minister begon met te zeggen, dat hij niet gerechtigd was tot het geven van eenige inlichting omtrent hetgeen kóó gebeuren; maar één ding kon hij wel verklaren, omdat alle ministers dit hebben gedaan en het de grondslag is van de politiek van H. M. regering: . . . dat evenmin heden als gisteren of morgen Engeland een voorstel tot arbitrage zal aannemen, van welken kant en in welken vorm dat ook mocht komen.

Het bevreemde den minister, een zoo duidelijke waarheid te moeten verkondigen, aan-gesien ieder na een oogenblik nadenken moest inzien, dat tusschen de Zuid-Afrikaansche republieken en Engeland geen arbitrage mogelijk is, want daartoe ware noodig, dat de beide tegenstanders bereid zijn, concessiën te doen om tot een verstandhouding te geraken, en de minister zou wel eens willen weten, in hoeverre zoo iets in deze mogelijk zou zijn. President Kruger heeft niet eens, maar wel tienmaal verklaard, dat hij geen vrede zou aannemen, die niet de volstrekte onafhankelijkheid en onschendbaarheid van het grondgebied der beide republieken in zich sloot, terwijl Engeland even dikwijls heeft verklaard dat het geen vrede zou aannemen, welke niet de opheffing der onafhankelijkheid omvatte. Op dat punt zijn beiden onwrikbaar en niet tot enige concessie bereid.

Bovendien, zoalag de tegenwoordige regeering aan het bewind is en zij nog eenig publiek gezag kan uitoefenen, zal zij weigeren eenig voorstel tot arbitrage te aanvaarden, wijl zulks voor Engeland een onver-digden (1) beleediging zou zijn. Noch in Europa noch in Amerika kent zij eenenatie, die sedert het begin der vijandelijkheden voor schiedsrechter geschikt zou zijn. Integendeel ziet zij slechts, dat allen, die sedert den oorlog de heftigste houding ten aanzien van Engeland hebben aangenomen, ook de vurigste voorstanders van arbitrage zijn, en juist ééne zouden zich vermoedelijk het liefst zelf als scheidsrechters opwerpen.

Engeland zou wezenlijk wel die gevallen moeten zijn, om in het grootste proces, dat het sedert een eeuw heeft begonnen, zich te onderwerpen aan het oordeel van rechters, die slechts woorden van haat tegen dat land in den mond hebben en wier uitspraak reeds vaststaat vóórdat nog de partijen gehoord zijn.

Nem, de regering zal deze zaak ten einde toe doorzetten, welke offars zij het land ook moet vragen. De Boeren hebben gezegd, dat zij de wereld versteld zouden doen staan over hun verzet; Engeland zal trachten haar te verbazen door zijne volharding. Het is mogelijk dat het eenmaal ervan zou moeten afzien, de wereld te overtuigen dat het goed recht aan zijne zijde is; maar nooit zal het ervan afzien, haar te overtuigen dat de *macht* aan zijn kant is.

Niet wij, zoo besloot de Minister, maar een onzer politieke tegenstanders heeft gezegd, dat het voor Engeland een kwestie van leven of dood is, roemvol uit den oorlog in Zuid-Afrika te voorschijn te treden. Wij aanvaarden die uitspraak om maken haar tot de onze, om aangezien er tusschen leven en dood geen middenweg is, weigeren wij zelf maar geen minuut te blijven stilstaan bij voortellen van hen, die slechts ons bestaan willen ver-lengen door . . . te beginnen met ons te doeden.

Deze verklaring last aan duidelijkheid en brutaliteit niets te wenschen over. Engeland wil den triomf van de macht boven het recht en zal daarvoor alles op 't spel zetten. 't Is stout gesproken; maar als men er op let hoe de nieuwste versterkingen slechts met de grootste moeite kunnen bijeengetrommeld worden, dan begint men onwillekeurig te meesmuilen. De *Indep.* verdiept zich in de vraag, wie de minister wezen kan, met wien de man der *Matin* gesproken heeft. Chamberlain of een zijner creaturen?

«Wij weten niet of die bewindsman ook enig blijk van politieke hoedanigheid heeft gegeven; maar wanneer hij wezenlijk zoo gesproken heeft, dan heeft hij in ieder ge-

val een volslagen gemis aan vaderlandsliefde aan den dag gelegd.»

Van alle kanten komen er almeer protesten tegen den duur van den oorlog; zelfs de imperialisten beginnen den veldtocht te verwenschen; en Lord Rosebery, die al geheel bekeerd scheen tot de zienswijze van Chamberlain en de annexatie heeft goedgekeurd, heeft deze week op een vergadering verklaard, dat het resultaat van de verovering der Zuid-Afrika. Republieken niet kon opwegen tegen de enorme kosten van den oorlog.

Het is ongetwijfeld een waar woord, wat de lord te Wolverhampton in de vergadering van de Kamer van Koophandel heeft uitgesproken: Een grondgebied ten prijs van een oorlog verkregen, blijkt dikwerf niet de kosten van den krijg waard geweest te zijn. Dat woord toegepast op het grondgebied der Boeren in Zuid-Afrika, zal zeker een onbedriegelijke profetie zijn. Men behoeft niet eens lang te cijferen om te zien, dat de prijs van een oorlog, die reeds meer dan honderd miljoen ponden sterling gekost heeft; die een wel-varende landstreek in een woestijn deed ver-keeren, die in twee koloniën alles in rep en roer bracht; onmogelijk gedekt kan worden door de opbrengst der goudmijnen, welke Engeland zich niet eens als Staatseigendom kan toeigenen noch gaan exploiteeren, maar waarvan het hoogstens de opbrengst met een zware belasting kan treffen.

Doch in den aanvang dacht men er te wezen met een smiltire wandeeling naar Pretoria; en nu hangt de gloria, de groot-te, het leven zelfs des Rijks er aan, om de Boerenrepublieken geheel te onderwerpen.

Lord Rosebery heeft intusschen nog andere merkwaardige zinspelen geuit op het feest-maal te Wolverhampton. Hij wees op Engeland's moeilijken strijd om het bestaan op het gebied der industrie, en zei, dat de oorlog der 20de eeuw industriële oorlogen zullen zijn, — dit laatste in navolging van lord Salisbury, die reeds eenige jaren geleden verklaarde, dat de oorlog der toekomst tarieven-oorlogen zouden wezen. Engeland moet daarom al zijn krachten inspannen, ten einde het hoofd te kunnen bieden aan zijn geweldige concurrenten, Amerika en Duitschland, en vandaar dat, inzonderheid voor Engeland, de oorlog noodlottig moet genoemd worden, wij hij (in tegenstelling met industrie en handel, die het resultaat zijn van den vrede) het gevolg is van den hartstocht en schatten gouds verslindt, zonder dat — voor welk volk ter wereld — zijn voordeelen daartegen opwegen.

Maar voor de toekomst mag men goeden moed hebben. Een algemeene oorlog is volgens Rosebery zeer onwaarschijnlijk, en de botsingen der 20de eeuw zullen op industrieel gebied plaats hebben. Doch zelfs zijn beste vrienden zullen den lord wel beduiden, dat hij aan utopieën geloof, wanneer hij de ver-wachting uitspreekt, dat er in de nieuwe eeuw geen krijg meer met wapenen zal ge-voerd worden.

Die eeuw werd onder kanongebulder in Zuid-Afrika geboren, en ook in China was er krijg, hoewel die niet eens openlijk was ver-klaard. Tot welke ontwikkelingen zullen de gebeurtenissen in beide wereldstrijken niet nog aanleiding kunnen geven, nu het aantal belanghebbenden steeds vermeerderd en hun belangen zelve almeer gaan omvatten? Als Duitschland — om dit eens voorbeeld te noemen — zijn sterke vloot heeft, heeft het in geen enkel opzicht Albion meer te ont-zien, zijn althans de dagen van *John Bull's* opperhoofheid en aanmatigende trots geteld.

De conservatieve bladen antwoorden op de rede van Rosebery eenvoudig — en maken zich daardoor met een Janja van Leliden van de zaak af — dat Engeland niet beter kan doen dan zijn ijver op industrieel gebied ver-lendigen; doch *Morning Leader* en *Daily News* stellen vooral de juistheid zijner opmerkingen betreffende den oorlog in het licht en verklaren, dat het tot niets dient, enorme stukken grondgebied te veroveren indien de vruchten daarvan worden geplukt door Duit-sche of Amerikaanse handelaars, bezield met een meer scherp blik dan de Engelsen. De Britsche regeringsmannen lachen echter met minachting om dergelijke anti-nationales uitingen en vervolgen den nood-lottigen weg, dien zij hebben ingeslagen. De Boeren-republieken moeten verwoest, ontvolkt worden, om er maar de *Union Jack* boven te kunnen hijschen. Dit is het vermeende levensbelang van 't Engelsche volk.

Van het Oorlogsterrein. De telegrammen der Engelsche correspondenten te Kaapstad over den oorlog in de Republieken, overtreffen zoo mogelijk nog die van lord Kitchener over den inval in de Kaapkolonie in onnoozelheid. Zoo sijn bijv. de Kaapsche correspondent van de *Standard* van 17 Januari:

«Hoewel er in de laatste week weinig ge-vuchten is in Transvaal en de Oranje-Rivierkolonie, is het gebied, dat de Engelsen effectief bezet hebben in het Zuidwesten van Transvaal, gestadig uitgebreid. Vele com-mando's trekken nog rond, maar doen niets. (1) De beide sterkste schijnen te staan in het Noord-oosten in de nabijheid van Roos Senekal en bij het Westelijk eind van de Mgaliesbergen.»

— In verband met de jongste berichten over het samentrekken der Boerenstrijdmacht op het grondgebied van Transvaal, worden in het Britsche hoofdkwartier te Pretoria omvangrijke maatregelen genomen om op alle gebeurtenissen verduidelijk te zijn. De stad is vol troepen, doch men weet niet of lord Kitchener zich, in verband met de noodrake-lijke bescherming der verbindingslijnen, wel zal wagen aan een aanvallend optreden.

— Uit Kaapstad wordt gemeld, dat nu in het geheel zich voor den vrijwilligersdienst in de burgerwacht hebben aangemeld 10,000 personen, voor Kaapstad en de omliggende gemeenten.

De gouverneur van Kaapkolonie, sir Alfred Milner, heeft zijn op Dinsdagavond vastgesteld vertrek naar Pretoria, in verband met den ernst van den toestand, moeten uitstellen. Een feit, dat teekent!

— De nieuwe gouverneur van Kaapkolonie, sir Walter Hely Hutchinson, wordt in het begin van Februari te Kaapstad verwacht; en hoewel hij officieel met een adres zal worden ontvangen, meent men, dat er, ook al in verband met den staat van zaken, geen

bijzondere plechtigheden of feestelijkheden met de overdracht van het gezag zullen gepaard gaan.

Volgens bericht uit Johannesburg is aldaar een Boer, Koekoebor, geheeten, die in het bezit van wapenen was gevonden nadat hij den eed van onzijdigheid had afgelegd, ter dood veroordeeld.

Van de 5000 man Yeomany, die het ministerie van oorlog heeft opgeroepen voor den dienst in Zuid Afrika, hebben er zich nu 1600 laten inschrijven. Zij krijgen 5 shillings per dag soldij.

Lord Methuen's colonne is uit Vrijburg vertrokken en heeft de operaties in het Zuidwesten van Transvaal begonnen. Men vermoedt, dat hij zijn tocht ook zal uitstrekken tot het Zuidoosten van Beetsjoanaland.

Vrijburg is sterk verdedigd met schansen en versperingen.

De Standard verneemt nog uit Kaapstad, dat het Boeren commando 't welk in de centrale districten opereert, zeer schiel is in het plunderen, vooral van paarden, in de districten Richmond en Murraysburg. Zijn hoofddoel is... niet opgemerkt te worden. Alles wat zeker is omtrent dit commando, is, dat het een ernstige schermutseling heeft gehad op 11 Januari met de Britsche bereden infanterie bij Murraysburg, waarbij deze 200 man verloor. Het commando is ongeveer 1000 man sterk en rijkelijk voorzien van paarden, maar het heeft ternaauwernood 100 kolonische rekruten gewonnen.

Woensdagavond werd een Britsche patrouille van vijf man ten Noorden van Stryburg omringd. Ni eenig schieten gaf de patrouille zich gewonnen.

Binnenland.

AMSTERDAM, 19 Januari.

Wilhelm's eerbied voor Oranje.

Ter gelegenheid van het Pruisische jubilé had een wisseling van telegrammen plaats tusschen den Duitschen Keizer en H. M. de Koningin.

Het telegram, dat door den Keizer werd verzonden luidt:

»Het feest, dat mijn Oranje en mij door Gods genade gegund is te vieren, doet mij na den Schepper mijn blik richten naar de Nederlanden.

Het grootsche geslacht der Oranje's danken wij deugden, welke de Grootvorsten sierden, danken wij de verdienstelijke prinses, die Pruisen zijn eerste koning schonk. Ter herinnering daaraan en aan het feit, dat Nederlanders onze eerste matrozen, een Nederlander onze eerste admiraal was, heb ik als deklareermarsch aan mijn marine den ouden Eeremarsch der Hollandse vloot geschonken.

Moge God onze beide Huisen steeds genadig zijn, zoals Hij het eens in de goede en boose dagen onder voorvaders was. Mijn marine zal echter het gezegde van admiraal De Ruyter tot het hare maken: »Het is mij liever, dat ik niet geprezen word, doch niemand, dat ik naar mijn geweten vrij kan handelen en mijne bevelen zoo kan uitvoeren leggen, zoals ik zal.«

WILHELM.

Het antwoord van H. M. Koningin Wilhelmina, verzonden den 17en aan den Keizer van Duitschland, luidde:

»Ik dank u van ganser harte voor u mij zeer gelukmakend telegram, voor de gevoelens, welke u ook op den gedenkwaardigen dag van morgen doen gedunken mijn land, mijn voorouders en onzen grooten De Ruyter. Uwe appreciatie en erkenning van het langvervloren roert mij diep; hoogelijk verhoogd bin ik over het schenken van onzen ouden »Eeremarsch« als deklareermarsch aan uwe marine. Gij weet wel innig aandeel ik neem aan het betekenisvolle feest van heden. Ik herhaal u de allerhartelijkste, meest-vriendschappelijke gelukwensen.«

WILHELMINA.

Koninklijke gift. Bij Ds. J. H. Houtzagers te Kootwijk, voorzitter van het Bestuur van het Cir. Militairen Tuis te Harskamp is ingekomen van H. M. de Koningin-Moeder, ten behoeve van dat Tuis, de aanzienlijke gift van honderd gulden.

Bertog Hendrik. Wij vernemen, dat nadat Z. H. Hertog Hendrik in den echt zal zijn verbonden, aan den Gemaa van H. M. de Koningin het recht zal worden toegekend den titel te voeren van Prins der Nederlanden met het predicaat van Koninklijke Hoogheid.

Tevens zal de Hertog bij zee- en landmacht *la suite* geplaatst worden met den rang onderscheidelijk van schout-bij-nacht en generaal-majoor.

Hertog Hendrik, alsdan Bruidgom, wordt den 30en deser in de residentie verwacht.

De Koningin en de Hertog zullen in de bruidsdagen, en wel Woensdagmiddag 6 Februari, een rijtoer maken door Den Haag en omliggende gemeenten.

President Kruger. In de *Review of Reviews* deelt de heer W. T. Stead, de groote publicist, mede, dat president Kruger nog steeds te 's-Gravenhage wacht op de mededeling van het geheele herstel van den Tsaar, om zijn verzoek te doen, door den keizer van Rusland te worden ontvangen. Wanneer de President niet naar St. Petersburg gaat, zal hij waarschijnlijk naar de Verenigde Staten vertrekken, waar hem een niet minder geestdriftige ontvangst zal te beurt vallen dan Kosenuth. Jaist omdat hij het hoofd is eener Republiek, zal de ontvangst in de V. S. te warmer zijn.

Omtrent het verblijf van president Kruger te Utrecht kan worden medegedeeld, dat in het Hotel des Pays Bas voor hem en zijn gevolg, bestaande uit achttien personen, tegen Dinsdag a. s. zijn besproken vijf salons met de noodige slaapvertrekken. De vertrekken van den president zijn gelegen op de eerste verdieping, omdat hij daar volstrekt niet kan gestoord worden, zelfs niet door de feestelijkheden die dikwijls in den wintertuin van het hotel plaats vinden. Tot het gevolg van President Kruger behooren de families Elloff en Grobler, alsmede Dr. Heijmans, zijn secretaris, de heer Boeschoten, en het drismanschap, allen met hunne bedienden. Logies is voorloopig besteld voor eene maand. Van andere zijde verneemt men nog dat er sprake van geweest is (en zelfs nog is) dat de President zich voorreest te Utrecht metterwoon zou vestigen en er eeds onderhandelingen moeten gevoerd zijn over het huren van een huis in het Hoogelandsperk in de Emmalaan, waar ook de heer Sprenger van Eyk, de heer Ameshoff en andere aanzienlijke ingezetenen wonen. Bij zijne

komst in het hotel Dinsdag a. s. zal president Kruger in den wintertuin begroet worden door psalmgezang van het Palestrinakoor, tot welke begroeting reeds Z. H. E. toestemming heeft verkregen. Oadanks de strenge rust die den President door zijn geneesheer is aanbevolen, wordt te Utrecht voortgegaan met het tekenen van een adres aan Z. H. E. om hem te verzoeken, zijn incognito op te heffen en daardoor gelegenheid te geven aan de burgerij tot officiële begroetingen.

Jhr. Mr. A. F. de Savornin Lohman zal aanstaanden Dinsdag te Kralingen spreken in een openbare samenkomst van de Vereniging tot stichting en instandhouding van scholen met den Bijbel te Kralingen.

Liberaal Unie. De liberale kiesvereniging *Kiesrecht is Kieplicht* te Enkhuizen besprijkt gisteren de voorstellen van het hoofdbestuur der Liberale Unie. De vergadering bleek over 't algemeen niet ingenomen met grondwets-hersiening, met 't oog op kiesrechtuitbreiding. De voorzitter verdedigde de houding van 't hoofdbestuur, doch achtte het wenschelijk, het kiesrechtvoorstel in dien zin te amenderen, dat vrouwen van het kiesrecht bijeen uitgesloten of wel dat dit bijve beperkt tot die vrouwen, die in eigen onderhoud voorzien. Ten slotte besloot de vergadering, dat de afgevaardigde ter algemeene vergadering, hoewel zonder imperatief mandaat, zou rekening houden met de bezwaren door de vergadering geopperd.

De te Utrecht gehouden vergadering van de kiesvereniging »Algemeen Belang«, aldaar heeft zich vereenigd met de punten, voorkomende op den beschrijvingsbrief voor de a. s. algemeene vergadering der Liberale Unie. Tot voorzitter werd gekozen Prof. Mr. W. P. L. A. Molengraaf.

De R. K. kiesvereniging *Eendracht maakt Macht* te Enschede besloot den candidaat der antirevolutionairen, den heer G. Elhorst, te steunen voor de Prov. Staten en candidaerde voor den gemeenteraad den heer A. Jeunink.

Door de afd. Middelburg van het Christ. Werklieden-Verbond »Patrimonium«, is tegen 25 Januari eene Transvaalmeeting belegd. Als spreker zal optreden de heer M. J. Pretorius, uit Transvaal.

Voor de Hogerhuizen. Gistermiddag om vijf uur is de delegatie van het landelijk Hogerhuis Comité, bestaande uit de heeren J. G. Götz en C. van Schooten en mej. M. Schaafsma, allen van Amsterdam, tot het aanbieden van een gratie-adres benevens de lijsten met bijbehorende handteekeningen, door H. M. de Koningin in audientie ontvangen. Hare Majesteit ontving de deputatie in tegenwoordigheid van een hofdame, eenige heeren Harer hofhouding en trad dadelijk toe op den heer Götz. Bij de aanbidding van het gratieverzoek en verdere bescheiden gaf deze H. M. eenige toelichting, waarbij hij mededeelde, dat dit adres namens 11,214 burgers van Nederland zeer zeker nog meer handteekeningen zou hebben gedragen, indien het comité over meer financiële krachten had kunnen beschikken en meer tijd had gehad om tot tekenen op de nog in omloop zijnde lijsten op te werken. De heer Götz sprak de hoop uit, dat het comité een gelukkig uur mocht hebben gekozen tot het vragen om gratie voor de drie geboorteden. Hij voegde daarbij, dat wanneer H. M. tot het besluit konne komen het verzoek in te willigen, Zij dan zeker de harten zou winnen van de duizenden onderteekenaars en niet onderteekenaars, maar bovenal van de moeder en van de zuster der geboorteden Hogerhuis. H. M. de Koningin beloofde het gratieverzoek in ernstige overweging te zullen nemen en onderhield zich nog eenige oogenblikken met de leden der delegatie.

Nederland en Oranje V. In de gisteravond gehouden vergadering van Nederland V alhier, trad op Da. Wisse van Oortoom. De vergadering werd gehouden in het Wijklokaal aan de Govers Flinckstraat, en was talrijk bezocht. Spreker behandelde het onderwerp Liberalen en Antirevolutionairen, en deed dit op zijn gewone boeiende wijze. Van de gelegenheid tot debat werd geen gebruik gemaakt. Tot spreker werd de uitnodigend gericht en later nog eens in meer bijzonderheden de hoofdpunten te bespreken, die hij dezen avond met zooveel succes behandeld had.

Beverwijk. Men schrijft ons uit Beverwijk: De benoeming van den heer Tak van Poortvliet tot lid van de Eerste Kamer, is eene gebeurtenis, die voor het district Beverwijk van bijzondere betekenis is, omdat bij de a. s. jun-verkiezingen, de kans om herkozen te worden als lid van de Tweede Kamer, voor hem niet groot was. In het centrum van het district wordt het doordringen van het besluit tot wegneming der Velerbrug, waarvoor een steunpunt in de plaats komt, voor een groot deel toegeschreven aan de bekende sympathieën van den heer Tak voor den Amsterdamschen groothandel, en achte men het als eene onmogelijkheid, dat de meerderheid der kiezers, die met buitengewone inspanning in '97 bewogen werd op Tak te stemmen, dit nu weer zou doen.

Nu de heer Tak lid van de Eerste Kamer werd, is dat gevaar geweken en heeft een eventuele liberale opvolger, die zich niet heeft bezondigd aan dat speciale districtbelang, heel wat meer kans.

Hoe het echter gaan zal, is nog niet bekend. Wel wordt door heel het district de naam van Minister Cremer genoemd, als de begerde man, ook omdat de heer Cremer een groot gedeelte van het jaar »Duln en Kruidberg« onder Velsen bewoont, en als kundig, rechtschapen en gematigd liberaal bekend staat, maar toch in den boezem van het bestuur der centrale liberale, moet de begeerte leven om heen te sturen op een candidatuur van Zadok van den Berg, de bekende en zeer geavanceerde Amsterdamsche advocaat. Het radicale element ondervond echter telkens, dat het niet sterk genoeg was, en toen het indertijd wist door te dringen van Loenen Martine te candideeren, ondervond het, dat het radicalisme het moest slijgen tegenover den heer Borret, die toen gekozen werd. De toestand is sedert niet veranderd.

Een eventuele candidatuur-J. T. Cremer heeft daarom wel kans van slagen. De gematigde liberale kandidaten hadden tot nu in het district steeds succes, en dit zal wel een van de drijfveren zijn, om het thans weer niet met een radicaal te proberen.

Prof. Kalf en De Gids. Prof. Dr. G. Kalf schrijft aan de N. Rot. Ct.: Naar aanleiding van mededeelingen of op-

merkingen in sommige dagbladen en ter voorkoming van verdere mondeling en schriftelijk tot mij gericht vragen of aanbiedingen, acht ik het wenschelijk even mede te deelen aan wie er belang in mocht stellen, dat ik reeds omstreeks Mei 1900 feitelijk uit de Redactie van *De Gids* ben getreden en dat mijn uittreden in geen verband staat met de plaatsing van stukken na dien tijd opgenomen. Liefst had ik dit bericht in de pen gehouden; er gebeuren waarlijk wel ernstiger dingen om ons heen en die mij meer vervullen; doch misschien is het beter ook in zulke kleinigheden juistheid te betrachten.

H. M. de Koningin zal op 4 Februari verschillende der vorstelijke gasten, die de huwelijksplechtigheid komen bijwonen, aan het spoorwegstation gaan verwelkomen. De eerewach zal H. M. op dien gang begeleiden, gelijk overigens op alle tochten van H. M. door de stad.

H. M. de Koningin-Moeder schonk voor den Chr. Volksbond (werkverschaffing en koffien brooduitdeeling) f 200. Voor dit doel werden voorts o. a. nog ontvangen een gift van f 800 en twee giften van f 100.

Tariefwijziging. Door een groot aantal fabrikanten van oliën en veevoederkoeken uit lijn- en raapzaad geslagen, is een adres gericht aan den minister van finantiën, waarin zij verklaren teleurgesteld te zijn met de wijzigingen in het tarief van invoerrechten voorgesteld.

»Bij het nieuwe tarief toch, worden die rechten voor verscheidene artikelen verhoogd en andere, die tot dusverre vrij waren, daarin opgenomen.

»Door deze regeling wordt met het beginsel van vrijhandel geheel gebroken en kunnen ondergetekenden daarin slechts een vermomde protectie zien.

»Daargelaten de motieven, die tot een dergelijke voordracht geseld hebben, meenen ondergetekenden met ernst te mogen en te moeten protesteerden tegen het willakeurige en onbillijke bevoorrecht van vele industriëlen boven andere. Zelfs die, welke uitzonderd blijven, zullen door het voorgestelde invoerrecht op machinerieën, nadeel lijden.

»Van het standpunt van billijkheid en rechtvaardige handelspolitiek, vragen ondergetekenden slechts op gelijken voet gesteld te worden met de textiel-, papier-, glas-, aardewerk- en andere nijverheid, wier producten belast zijn of zullen worden, zoo ook van het artikel lijn- en raapkoeken, zoowel in vasten als in gemalen vorm, een zelfde percentage bij invoer te heffen.

»Het invoerrecht op olie heeft voor hune industrie zoo goed als geen waarde, omdat de soorten door hen gefabriceerd, niet of slechts in zeer geringe hoeveelheid hier te lande worden ingevoerd.

»Integendeel is hune industrie voor het fabrikaat olie grootendeels op export naar landen, die daarvan een hoog invoerrecht heffen, aangewezen.

Gemengd Nieuws.

Landré en Glinderman. Heden wapperde de vlag op de Koninklijke Magazijnen van werktuigen van de heeren Landré en Glinderman, aangezien wederom iemand van hun personeel, en wel: hune kantoorlooper, T. Simons, den dag herdenkt waarop hij vóór 25 jaren bij genoemde firma in dienst trad.

Inbrekers. In den afgelopen nacht omstreeks half een hoorden de bewoners van het perceel Karstraat 385 gestommel in het bekende perceel 387. Dit trok hun aandacht, omdat dit perceel uitsluitend gebruikt wordt als berg- en werkplaats van de firma Jan Hamer & Co. Een agent van politie, die op de Utrechtsestraat op post stond, werd gewaarschuwd, en deze stelde met eenige zijner confères benevens een buurman, een onderzoek in no. 387 in, nadat was opgemerkt dat in een naam boven de straatdeur een glasruit ontbrak.

Het gehele huis werd doorzocht, evenwel zonder dat dit eenig resultaat opleverde. Ook een brigadier stelde een onderzoek in, doch ook hij vond niets. De brigadier gaf toen aan twee agenten last voor het perceel post te vatten. Zoo geschiedde het en terwijl de beide posten daar stonden, trok omstreeks vier uur gestommel op het dak van perceel 393 hun aandacht. Een hunner zag toen een man door den dakgoot van laastgenoemd huis loopen en men hoorde het is onder zijn voeten kraken.

Kort daarop kwam de bewoner van 393 naar beneden en vertelde aan de agenten, dat er twee mannen in zijn woning waren. Deze bleken later te zijn de personen, die in 387 waren geweest, waar zij door het ramptje boven de straatdeur waren binnen gekomen en van een plat van dat perceel de loodbekleding geheel hadden gesloopt. Het lood hadden zij geborgen in een muurkast op de 4e etage, en de deur van den kast hadden zij daarna met een langen houtchroef gesloten.

De inbrekers hadden zich daarna over de daken verwijderd en hun weg gevonden in perceel 393 door een dakraampje, dat aan de binne zijde niet gesloten was.

In 393 kwamen zij eerst terecht in een bedsteds in de woning van den heer P. vervolgens kwamen zij over een portaal op een slaapkamer, waar de vrouw des huizes met een ziek kind te bed lag. De man sliep als gevolg van de ongesteldheid van dit kind sliep de heer S. op een andere kamer een verdieping hooger.

De inbreker verschenen aan het bed der vrouw, die natuurlijk hevig ontstelde, en vroagen haar hen de deur uit te laten en ben niet aan de politie, over te leveren.

De stemmen werden door de heer S. gehoord en het gelukte hem onmiddellijk politie te vinden, doordat de twee agenten op straat op post stonden.

De agenten gingen naar boven en vonden daar de twee sheeren, gezeten op de canape wachtende op de dingen die komen zouden.

Beide werden meegenomen naar het politiebureau in de Ferdinand Bolstraat, en daar bleek het, dat de een als knecht was bij de heeren van Hamr & Co. en dat de andere tot voor eenigen tijd in dienst van de firma is geweest.

Het zijn beide jongens, eerst vijftien jaar oud.

Voor de doofstommen. H. M. de Koningin-Moeder heeft als blijk van belangstelling in de doofstommenvereniging »Door Liefde Saamgebracht«, gevestigd op de Westermarkt 16 alhier, haar een gift doen toekomen groot f 100.

Levende vlinders in »Artis.« Door poppen van enkele der fraaiste inheemsche kapellen en van eenige reussachtige vlinders uit Amerika in 't hartje van den winter gedurende een paar weken aan een temperatuur van 25 à 30 graden Celsius bloot te stellen heeft men de diertjes in »Artis« verschalkt, zoodat zich daar op het oogenblik in het Insectarium kapellen vertoonen, alsof het Juli was. Dagelijks komen prachtige koninginpoppen en pauwoogen uit de poppen. Door telkens voor de uitgekomen poppen weer andere in de plaats te leggen, hoopt men deze tentoonstelling van levende vlinders den heelen winter te doen voortduren.

Behalve de vlinders zijn er ook rupsen ijverig in de weer. Ze eten bebladerde takjes kaal als in den zomer en groeien met den dag.

Pro Juventute. Uit Amsterdam meldt men ons:

De hier gevestigde vereniging *Pro Juventute*, welke doel en werk wijze algemeen bekend worden geacht, heeft zich tot het publiek gewend met een verzoek om ruimer geldelijken steun en toetreding van leden. De Amsterdamsche vereniging beschikt over eene jaarlijkse contributie van nog geen duizend gulden, terwijl bijvoorbeeld de vereniging te Rotterdam in 1899 f 1600 aan contributie en f 1100 aan buitengewone bijdragen ontving en de zustervereniging te Antwerpen jaarlijks over duizenden francs beschikken kan.

De Raad van Amsterdam is tegen Woensdag a. s. weder bijeengeroepen. De agenda is wat uitgebreider dan die van den vorigen Woensdag, doch wat toen ter behandeling was aangeboden staat er ook nu weer op 't is te hopen dat de heeren nu op tijd zijn. Gereed komen met de agenda doen we echter toch niet.

Afgewezen. Men meldt ons: De Raad der Friessche gemeente Gaasterland heeft afwijzend bescaut op 't verzoek van den Kerkeraad der Gereform. gemeente te Nijemirdum om de godsdienst oefeningen door het luiden der gemeenteklok te kondigen.

Treurig toch! Men meldt ons: De bekende waargester H. K. in de Friessche gemeente Haarland heeft met 't is druk bezoek gehad. Van heinde en verre kwamen jongelingen en meisjes opdagen om iets van hune toekomst te vernemen, die H. K. hun uit een spel kaarten nauwkeurig voorspelde. Er stond een man dagelijks bij de deur, die de bezoekers beurtelings toeliet. Er was op 't is expres een baan geveegd, naar de woning van de vrouw en de baanveger heeft goede zaken gemaakt. H. K. zeker nog beter.

Zeldzaam. Bij J. v. d. Woude in de Friessche gemeente Smallingerland staat een goudsbloem in vollen bloei.

Treffend. Op de hardrijderij van mannen in het Friessche dorp Valom, viel de 20 jarige D. Halbesma, die zijn vierde partij had afgedreden, over de streek dood neder. De spoedig toegesnelde geneesheer constateerde hartverlamming door te groote inspanning.

Electrische suiker. Het denkbeeld om door hulp van electriciteit uit suikerhoudende sappen de suiker af te zonderen, is reeds herhaaldelijk besproken. Onlangs heeft een Fransman, de heer Dupont, daarvoor een vernuftig toestel ontworpen, dat de proef nog moet dooraan. Het bestaat uit een houten kuip, welke door poreuse schotten in drie vakken is verdeeld, waarvan het middenste het suikersap en de beide andere, links en rechts, zuiver water bevatten. Men laat dan door het sap een electrischen stroom gaan, waardoor de eiwitstoffen neerslaan en tevens de zouten, welke bij de tegenwoordige methoden de suiker tot melasse maken, worden ontleed. In het middenvak blijft dan volkomen kleurloos suikersap over, dat enkel sponen van kalk en magnesium bevat, terwijl het water in de zijvakken de zouten heeft opgenomen. Men zou aldus ook uit andere sappen dan van bieten of suikerriet suiker kunnen halen.

In de asch. Gisternacht is de sigarenfabriek van den heer Mollen te Valkeuswaard geheel afgebrand. De oorzaak is onbekend. Twee jaar geleden brandde dezelfde fabriek ook geheel af. Waarschijnlijk zullen vele personen een geruimen tijd zonder werk zijn.

Rivierberichten. 18 Jan. Keulen, dijsijs. — Lobith, dijsijs over een-tweede der rivierbreedte. — Nijmegen, idem. — St. Andries (Waal), idem over een-tweede idem. — Arnhem, idem over drie-tweede idem. — Vreeswijk, idem. — Westervoort, idem. — Duiven, idem. — Kampen, idem. — Grave, vol dijsijs. — St. Andries (Maas), dijsijs over een-tweede der rivierbreedte. — Laagwater. — Gorinchem, dijsijs over een vijfde der rivierbreedte. — Schoonhoven, idem. — Krimpen, idem. — Dordrecht, idem. — Moerdijk, dijsijs over een-tweede der rivierbreedte. — Hellevootsluis, idem over een-tweede idem. (St.-Ct.)

Bedrijfsongeval. Te Budel (N.-B.) is gisteren de timmerman J. van den B., werkzaam aan de Zinkfabriek, toen hij op eene 20 meter hooge stalling stond, door het breken van dez. naar beneden gestort en met gespleten schedel opgenomen. Naar het gashuis gebracht, overleed hij na eenige uren.

Diefstal. Te 's-Gravenhage zijn in den nacht van 12 op 13 Jan. jl. ten nadeele van een sigarenfabrikant ontvreemd ruim 17,000 stuks sigaren en 36 kistjes, voorts dozen sigaretten, houten pijpen, oude en nieuwe doorrookers, 20 pakken tabak, pakjes tabak enz.

De Drunensche veldwachterszoo. In zake de ernstige mishandeling, Zondag jl. gepleegd aan den zoon van den Drunenschen veldwachter Van Krieken, tengevolge waarvan hij Dinsdagavond is overleden, meldt men dat, dien dag wel 40 à 50 personen met den verslagene, die zeer onder den invloed van sterkedrank schijnt te hebben verkeerd, in aanraking, en velen van hen met hem in quaestie geweest zijn, zoodat het onderzoek naar den persoon of de personen, waardoor Van Krieken de doodelijke verwondingen heeft ontvangen, tal van moeilijkheden zal opleveren. De thans als vermoedelijke dader voorloopig gearresteerde Vermeulen staat te Vlijmen als oppassend bekend.

De kleine gered. Te Zutphen hoorde een kindermisje om hulp roepen en vond ze in een bijt een kind, dat daar lag te spartelen om er uit te komen en al tweemaal kopje

onder was geweest. Hoewel het ijs rondom de bijt afbrokkelde, haalde het meisje den kleinen drenkeling op het droge.

Geen manier van doen. Men schrijft aan het Hdbb.:

Te Middelle staat W. B. met een tent op het ijs; een onbekende vraagt eerst melk en daarna een borrel. B. antwoordt, dat hij wel drank in huis, doch niet in de tent heeft.

»Haal dan een borrel,« zegt de vreemdeling. B. doet dit en de vreemdeling geeft een dubb. l. j. B. denkt met een werkman te doen te hebben, geeft nog 3 cts. terug, doch nu ontprpt de man zich als de rijkveldwachter L. te Oosthuizen, die hem bekeuring aanzegt.

Keus baart angst! 't is ongelooflijk, zooveel »componisten« we in ons goede vaderland hebben. Op de prijsvraag van de Tel. naar een toonzetting van des heeren Priems bekoord Hertog Hendrik lied, zijn niet minder dan 523 composities ontvangen. Twaalf daarvan voldeden niet aan de bepalingen, zoodat de jury over 511 inzendingen zal hebben te beslissen.

Kerknieuws, enz.

GEREF. KERKEN. Tweetal: Te O. en W. Souburg, W. den Hangst, te Veenendaal en K. K. Troost, te Naaldwijk.

Beroepen: Te Oosterwold, A. J. Muller, te Kockengen.

Bedankt: Voor Grijskerke, door K. K. Troost, te Naaldwijk.

NED. HERV. KERK. Tweetal: Te Eck en Wiel, Oudegeest, te Rhenooy en Bosch, te Noord-Schermer.

oud Geref. Kerk. Bedankt: Voor Kampen, door P. van der Heijden, te Enkhuizen.

Schoolnieuws.

Hooger onderwijs.

Aan de universiteit te Leiden heeft de heer J. W. W. Osseburgh het prop. examen geneeskunde afgelegd.

De heer C. Pesman heeft aan de universiteit te Groningen het tweede natuurkundig examen afgelegd.

Aan de gemeentelijke universiteit van Amsterdam is het propaedeutisch examen in de geneeskunde afgelegd door de heeren A. van Worden en A. J. Risseuw.

Aan de universiteit te Leiden is bevorderd tot doctor in de Nederlandsche letteren de heer S. P. Haak, geboren te Zutphen, na verdediging van een academisch proefschrift, getiteld: Paulus Merula, 1558—1607.

Leger en Vloot.

Bij Kon. besl. is de heer T. G. van Vogel-pool, arts, bij het personeel van den geneeskundigen dienst van het leger in Nederlandsch-Indië, ben en aangesteld tot officier van gezondheid der 2de kl.

De luit. ter zee der 1ste kl. F. Bauduin, wordt met 1 Febr. a. s. gedetacheerd in de directie der marine te Willemsoord.

De luit. ter zee der 2de kl. D. E. van Dijk, behorende tot de rol van Hr. Ms. wachtschip te Willemsoord, wordt met 27 dez. op non-activiteit gesteld.

Bij Kon. besl. is de met verlof hier te lande aanw. kap. der art. van het leger in Nederl. Indië, A. G. van Os, ter zake van lichaamsgebreken, met ing. op 1 Febr. 1901, eerv. uit den militairen dienst ontslagen, met toekening van pensioen.

Telegrammen.

Londen, 18 Jan. Er hebben vandaag verschillende ongunstige berichten geloopt over de gezondheid der Koningin. H. M. zou gisteren ongesteld zijn geweest en vandaag niet beter wezen; twee geneesheeren zouden heden naar Osborne zijn geroepen. Tot nu heeft men van Osborne geen enkele officiële verklaring kunnen verkrijgen over den toestand, maar er is reden te gelooven dat er vanavond of morgen een bulletin zal worden openbaar gemaakt. 't Gerucht dat de prins van Wales naar Osborne zou zijn geroepen, is ongegrond.

Londen, 18 Jan. Een officieel bericht zegt, dat de groote spanning in het afgelopen jaar in zekere mate het zenuwstelsel der Koningin heeft aangestast. De geneesheeren zijn dus verplicht voor te schrijven, dat H. M. een volkomen rust beware in hare kamers en zich voor het oogenblik onthoude van alle bemoeiing met de openbare belangen.

Berlijn, 18 Jan. Nadat de Keizer in den voormiddag op het gedenkteeke van Frederik I in het Charlottenburgsche museum kranen had geleed, ontving hij de gelukwensen van de bijzondere en gewone gezanten, de vorstelijke personen uit het buitenland, de deputaties, en de Deutsche vorsten.

Het kroningsfeest is begonnen met een plechtige godsdienst oefening in de slotkapel, waarop een schitterend feestmaal in de Witte Zaal volgde, waarbij de Keizer zijn levendig onderheid met de buitenlandse vorstelijke personen en de diplomaten. Hij stelde een drank in op de nieuwe en de reeds vroeger benoemde ridders in de orde van den Zwartten Adelaar.

Cowes, 19 Jan. De Koningin bracht een goeden nacht door; zij gevoelt zich hedenmorgen veel beter.

Londen, 19 Jan. 1 tarwel aan de kust ter verkoop aangeboden, en 2 aangekomen.

Beetsuiker per Jan. 9/2—.

De uitvoer van Lijnolie bedroeg in de afgelopen week 50 ton, waarvan 3 ton naar Rotterdam.

Liverpool, 19 Jan. Katoen. Verkocht 6000 bn., Invoer 10000 bn.

Liverpool, 19 Jan. Katoen (2e dep.) Verkocht 6000 bn., op Spec. 500 bn.

Amer. any port L. M. C. lev. Jan./Febr. 5.24, Mrt./April 5.19, Mei/Juni 5.45, Juli/Aug. 5.09.

Berlijn, 19 Jan. (Slotkoersen). Rogge Jan.—, Mei 141.50, Juli —.

Raspolie Jan. 58.—, Mei 57.80.

Tarwe Jan. —, Mei 157.50.

Spiritus loco 44.70.

Wissels Amst. 2/m. 168.40, do. kort 169.30.

Bremen, 19 Jan. Petroleum loco 6.90 Brief

Reuzel wilcox loco 39%, armour loco 39%,

Cudaby loco 40%, Choice Grocery loco 40%,

white label loco 40%.

Spek Short Clear middles loco —, Jan.—,

Jan./Febr. 39.—.

Hamburg, 19 Jan. Raspolie loco

Onmet op termijn van 18 Jan. 12,500 bn.
Spiritus per Jan. 17 1/4, Febr./Mrt. 17 1/4.
Koulen. 19 Jan. Raapolie dadelijk 66.50, per
Mei. 64.
Weergesteldheid: Betrokken.
Reinboogte te 11 uur 0.84
Paris, 19 Jan. Raapolie. Loopende maand
66.75, Febr. fr. 67.—, Mrt./April fr. 66.75,
4 mnd. v. Mei fr. 61.—
Lijnolie. Loop. mnd. fr. 76.50, Febr. fr. 72.50,
Mrt./April fr. 65.25, 4 mnd. v. Mei fr. 59.—
Spiritus. Loop. mnd. fr. 30.75, Febr. fr. 31.—,
Mrt./April fr. 31.25, 4 mnd. v. Mei fr. 31.75.
Suiker 8800 dadelijk fr. 23.75 tot 24.25, Witte
No. 3 loop. mnd. fr. 27.30, Febr. fr. 27.50, 4
mnd. v. Mrt. fr. 28.—, 4 mnd. v. Mei fr. 28.30,
geaffineerd fr. 101.— tot 101.50.
Meel Fr. Bloem. Loop. mnd. fr. 24.60, Febr.
fr. 24.90, 4 mnd. v. Mrt. fr. 25.75, 4 mnd. v.
Mei fr. 26.10.
Tarwe. Loop. mnd. fr. 19.25, Febr. fr. 19.50,
4 mnd. v. Mrt. fr. 20.25, 4 mnd. v. Mei
fr. 20.50.
Rogge. Loop. mnd. fr. 15.—, Febr. fr. 15.10,
4 mnd. v. Mrt. fr. 15.40, 4 mnd. v. Mei
fr. 15.40.
New-York, 18 Jan. Tarwe. Voorj. No. 1
North. 85 1/4, Roode Winter 79.—, per Jan.
77 1/4, Febr. —, Mrt. 79.—, Maais. Western
60 1/4, per Jan. 47.—, Febr. 46.—, Juli 44 1/4.
Koulen. Rio No. 7 loco 7 1/4, per Jan. 5.65
5.70, Febr. 5.70 tot 5.75, Mrt. 5.80 tot 5.85, Ka-
toen. Middl. Upland 97 1/2, dag. aanv. in de
havens der V.S. 30000, do. wiv. n. Gr.-Brit.
30000, do. do. n. 't vastland 3000, per Jan.
9.69, Febr. 9.40, Mrt. 9.38, Petroleum. Geraf.
in kn. 8.50, Credit Bal. 1.17, Stand. White
7.45, geraf. in tanks 4.80, Terpentijn 41.—, a-
Benzol. West. Steam 7.80.—, Talk. Prime City
5 1/4, Suiker. Muscov. 3 1/2, 98 pCt. Centrif.
4 1/4, Meel 2.80, Tin. Straits 26.35, Koper 167 1/2,
Vracht n. Liverpool. V. Katoen 9 1/4, n. do.
v. Graan 2 1/4, n. do. v. Graan 3 1/4, d.
Nier. No. 2 North. 15 1/4, Staal. Rails 26.—

Handels- en Marktberichten.

Amsterdam, 18 Jan. Tarwe sonder notering.
Rogge per 2100 KG., op lev. Oct. voor één
uur —, Mei —, Oct. —,
Maart 128, —, Mei 129, —,
Raapolie. Sept./Dec. fr. 27 1/4,
Lijnolie. Febr. fr. 31 1/4, 31 1/2, Maart/Mei
fr. 30, Juni/Aug. fr. 27 1/2, 27 1/2,
Petroleum onveranderd.
Koffie goed ord. Java 32 c. good average
Santos 21 c.
Afgedaan 197 bn. Njadjo ex div. schepen
en 243 bn. Sayab en Kgrjor ex Flensburg en
Meissen, alles Java.
Suiker kalm, Maart fr. 11 1/2 aangeboden.
Tabak. Uit de hand afgedaan ex inschrij-
ving 29 Juli 372 pn Java merk Papirgans
tot ca. 42 c.
Katoen vast.

Tin vast maar stil. Banka loco fr. 7 1/4,
Febr. fr. 7 1/4, April fr. 7 0 1/2, genoteerd, Loco
Billiton fr. 7 1/4, Straits fr. 7 1/4, geboden.
Amsterdam, 19 Jan. Aardappelenmarkt. De
prijzen zijn
Friesche Franeker Jammen fr. 3.— tot 3.30
Friesche Saaiers fr. 2.20 a —
Friesche Blaauw fr. 3.— a —
Zeeuwische Spaanse Jammen fr. 2.75 tot 3.25
Zeeuwische Blaauw fr. 3.20 tot 3.40
Zeeuwische Vespers fr. 3.40 tot 3.50
Zeeuwische Wadden fr. 2.80 a —
Zeeuwische Poters fr. 1.40 tot 1.40
Flakkeesche Jammen fr. 2.50 tot 2.75
Geldersche Blaauw fr. 2.30 tot 2.50
Pruisische Hamburgers fr. 4.— a —
Pruisische Rooden fr. 2.50 a —
Fransche Bollen fr. 2.60 a —
Duinzand fr. 4.— tot 4.75.
Aanvoer — ladingen. Handel stil.
Schiedam, 18 Jan. Noter. van de Maatschappij.
Moutwijn fr. 11.—, Janover fr. 15.—, Amst. proef
fr. 16.50 per HL. zonder fust of belasting.
Officiële notering van de commissie uit de
Kamer van Koophandel aan de beurs.
Moutwijn fr. 10 1/4 a — per HL. zonder fust of
belasting.
Ruwe Spiritus fr. 8 1/4 a —. Spoeling-com-
missie fr. 1.20 per ketel.
Leiden, 10 Jan. Botermarkt. 1e kw. fr. 58.—
a 62.—, 2e kw. fr. 1.45 tot 1.55 p. kilo; 2e
kw. fr. 52.— a 56.— p. 1/4 vat, fr. 1.30 tot 1.40
per kilo.
Alkmaar, 18 Jan. Granen. Aangevoerd
hect. Prijs: Tarwe fr. 7.25 a —, rogge
fr. 5.75 a —, haver fr. 3.15 tot 3.60, boonen
paarde-fr. 6.— a —, bruine-fr. 6.25 tot 10.—,
citroen-fr. 11.— tot 12.—, duive-fr. 6.75 a —,
witte-fr. 12.— tot 12.50; zaad: kanarie-fr.
rood mosterd-fr. — a —, geel mosterd-
fr. — a —, kool-fr. — a —, karwij-fr. — a —,
erwten: groene-fr. — a —, grauwe-fr. 18.50
a —, vale-fr. — a —, witte-fr. — a —.
Alkmaar, 18 Jan. Aangevoerd 240 stapels,
weg. 13000 kilo. Prijs voor kleine fr. 29.—,
commissie fr. 28.50, middelh. fr. 29.—.
Breda, 18 Dec. Botermarkt. De prijzen
zijn: Gras, stukken (1/2 Kg.) a — c., ton-
nen (10 Kg.) fr. — a —, Hooi, stukken
(1/2 Kg.) 65 a 78 c., tonnen (10 Kg.) fr. — a —,
Weil, stukken (1/2 Kg.) 70 a — c.
Aangevoerd waren 509 1/2 stukken en — ton-
nen. Margarine (1/2 Kg.) 35 a 40 c., Eieren
fr. 5.— a 6.— per 100 stuks.
Kralingen, 18 Jan. Van 12 Jan. tot en met
18 Jan. werden ter markt aangevoerd 1
winterzalm, prijs fr. 4.— a —, zomer-
zalm fr. — a —, St. Jacobzalmen
fr. 0.— a — per 5 ons. — Elften fr. 0.— a —
per stuk.
Beerenveen, 19 Jan. Boter. Heden zijn de
prijzen als volgt: landbouw, 1e keur fr. 54.—
a 55.—, 2e keur fr. 52.— a —, 3e keur
fr. — a —, 4e keur fr. — a —,
Concurrent, 1e keur fr. 54.— a 55.—, 2e

keur fr. 51.— a —, 3e keur fr. — a —,
4e keur fr. — a —.
Leeuwarden, 18 Jan. Veemarkt. De aan-
voer bestond heden uit: 507 runderen, 802
schapen, 603 varkens, 9 bokken en geiten,
— paarden, — veulen, tot 1921 st. waarvan de
notering is als volgt: stieren (enter) fr. 70 a
120, (twenter) fr. 150 a 225, ossen fr. 175 a
195, vette koeien fr. 180 a 225, melke koeien
fr. 145 a 195, pinken fr. 50 a 75, vette kal-
veren fr. 25 a 50, gras do. fr. — a —, nucht, do.
fr. 8 a 11, vette schapen fr. 20 a 24, weide do.
fr. 17 a 20, lammeren fr. — a —, vette var-
kens fr. 60 a 70, magere do. fr. 30 a 40, vette
biggen fr. 20 a 35, magere do. fr. 4 a 6, bokken
en geiten fr. — a —, paarden fr. — a — per
stuk; vette koeien: 1e kw. 27 a 29 c., 2e kw.
25 a 27 c., 3e kw. 17 a 20 c., stieren 25 a
27 c., vette kalveren 25 a 39 c., do. schapen
24 a 27 c., do. varkens 20 a 21 c., varkens
Londensche markt 18 a 19 c. per 1/4 KG.
Leeuwarden, 18 Jan. Kaas: Belegene nagel-
fr. — a —, fabrieks nagel-fr. 22.— a 24.—,
aanvoer 10938 kilo.
Boter: 1e soort fr. — a —, 2e soort
fr. — a —, aanvoer 8 1/4, 15 1/2 en
3 1/4 vn. Fabrieksboter fr. 39.— a 51.—, aan-
voer 29 1/2 en 30 1/2 vaten.
Geldersche, 18 Jan. Ruwrijke tarwe fr. 7.—
a 8.75, Roode do. fr. 6.25 a 6.50, Ristartarwe
fr. 6.50 a 6.75, Rogge fr. 4.80 a 5.—, Gerst
fr. — a —, Haver fr. 2.75 a 3.60, Zwarte
Haver fr. — a —, Boekweit fr. — a —,
Koolzaad fr. — a —, Boonen fr. 6.75 a 7.40,
Wikkelen fr. — a —, Peren per hect. fr. — a —,
Appelen do. fr. — a —, Aardappelen
do. fr. — a —, Boter per kilo fr. 1.30 a 1.35.
Eieren p. 104 stuks fr. 5.20 a 5.60, Varkens
fr. 15.— a 50.—, Biggen fr. 4.— a 9.—, Schapen
fr. — a —, Lammeren fr. — a —, koeien
fr. — a —, ossen fr. 90 a 110, kalveren fr. — a —.
Amersfoort, 18 Jan. Tarwe fr. — a —,
Rogge fr. — a —, Boekweit fr. — a —,
Appelen fr. 3.— a 5.—, Peren fr. — a —,
N. aardapp. fr. — a —, Zand-fr. 2.— a 2.50
p. HL. Hoenderieren fr. 5.— a 6.—, Eenden
do. fr. — a — p. 100 stuks, Boter fr. 1.20
a 1.40, Margarine fr. — a — p. kilo, Zoetmel.
kaas fr. — a —, Kippen fr. 0.60 a 1.—,
Kuikens fr. — a —, Piepkuijken fr. — a —,
Ganzen fr. — a —, Eenden fr. 0.60 a
1.—, Jonge do. fr. 0.— a 0.—, Hazen fr. — a —,
Wilde konijnen fr. 0.40 a 0.50, Tamme do.
fr. 1.— a 2.— p. stuk, Duiven fr. 0.— a 0.— p.
paar, magere varkens fr. 12.— a 18.—, varkens
voor export fr. — a —, Zeugen fr. 40 a 70, Big-
gen fr. 6.— a 10.—.
Aangevoerd waren ongeveer — hect. Rogge;
— hect. Boekweit; 40 hect. Appel-
len; — hect. Peren; — hect. Kleiaard-
appelen; 60 hect. Zand; 6000 stuks Hoender-
ieren; — stuks Eenden do.; — kilo
Boter; — kilo Margarine; — kilo Kaas;
— stuks Vee, 20 magere varkens, — varkens
voor exportslagerijen, 200 Biggen en 3 Zeugen.
Land van Altena, 18 Jan. Aardappelen.
Vroege fr. — a —, Kralen fr. — a —,

Blauwe fr. — a —, Jammen fr. — a —.
Hooi. 1e kw. fr. 16.— a 16.50, 2e kw. (voor
de pers) fr. 10.— a 12.—, klaverhooi fr. — a
—, wit stroo fr. 12.— a 12.50, geel do.
fr. 9.50 a 10.— p. 500 K.G.
Varkens. Exportsoort tot 75 K.G. fr. 0.39
a 0.41 1/2, zwaardere fr. 0.42 a 0.43 p. K.G.
Boter fr. 1.40 a 1.45 p. K.G. Eieren
fr. 1.20 a 1.50 p. 26 st.
Beurs-Overzicht.
Gisteren nabers had eene scherpe daling
in Yankee-rails-plaats. Unions vielen tot
ongeveer 82 1/4 Eries tot 27, Ontarios tot
30 pCt. enz.
Wanneer men de koersen van heden met
die van gisteren nabers vergelijkt, dan komt
men omtrent gelijk tot gunstige resultaten
want Unions sluiten boven 83, Eries om-
streeks 28 pCt. enz. Alleen voor Southern
Pacific, Denver Rios en Missouri was heden
de stemming beslist laag, omdat daarin
eenige lokale verkoopen werden uitgevoerd.
Nationale en Buitenl. Staatsfondsen lever-
den weinig verschil bij gisteren op.
Tabaksaandelen vast behalve voor Rott.
Deli.
Petroleumdaand. eerder aangeboden.
Mijnwaarden kalm, hoewel zeer vast voor
Aand. Redjang Lebong.
Binnenl. en Russische Sporen stil.
Plaatsdiscont. 3 1/4 pCt.
Prolongatie 3.
NIET OFFICIEEL.
Opr. Meara Edim fr. 840.
Koper Maatschappij Sevilla 25 1/4 a 1/2.
Cert. 1e Pref. Eris 6 1/2.
Laatste Berichten.
De Keizer van Duitschland wordt bij het
Koninklijk huwelijk vertegenwoordigd door
Prins Albert van Pruisen. Speciale vreemde
gezantschappen worden niet verwacht.
De Koningin Moeder bracht heden een
condolance bezoek aan de Douairière Baro-
nessa Van Verschuer in hare woning op
't Voorhout te 's-Hage.
Het nuar vertrek van President Kruger
a.s. Dinsdag naar Utrecht, per Staatspoor,
is vastgesteld op 11.45 des voormiddags,
stadstijd.
Benoemd tot ontvanger der directe belas-
tingen te Bodegraven C. P. Volgenzang,
ontvanger te Boskoop; te Alkmaar (buiten-
gemeenten) H. Hamstra, ontvanger te Wijhe;
te Maassluis J. C. Greiner, ontvanger te
Vlaarwijk; te St. Maartensdijk V. G. S. L. de
Vleet, ontvanger te Zwoello. Ingetrokken is
de benoeming van den ontvanger P. J. J.
Motke te Tubbergen tot ontvanger te Blijham
met bevestiging in zijn betrekking te Tub-
bergen.

Scheepstijdingen.
Binnenlandsche Havens.
Ymuiden, gearr. 18 Jan. Gertrude, s. Mid-
dlesbro; Ouse, s. Goole. 19 Jan. Nanette, s.
Foti; Proprieta, s. Londen.
Vertrokken 18 Jan. Wynyard Park, s. Sea-
ham, Orion, s. Bordeaux; Drammen, s. Chris-
tiana; Johanna, s. Rotterdam. 19 Jan. Anglia,
s. Leith; Krystal, s. Duinkerken.
Nieuwe Waterweg, gearr. 19 Jan. Gede, s.
Batavia; Bucaresi, s. Ibrail.
Vertrokken 18 Jan. Olaf Kyrre, s. Bergen;
Alex. Keiler, s. Gothenbergen. 19 Jan. Roman,
s. Leith; Ary Scheffer, s. Havre; Amiral I.
Hermite, s. Duinkerken; Jason, s. Lubeck;
City of Liverpool, s. Belfast.
Buitenlandsche Havens.
Kaapstad, vertrok 16 Jan. Tantallon Castle,
s. Londen.
Boston, vertrok 18 Januari Teutonia, s.
Rotterdam.
Antwerpen, gearriveerd 18 Jan. Anversville,
s. de Congo.
Southampton, vertr. 17 Jan. Goth, s. Kaapst.;
Galeka, s. idem.
Alloa, vertrokken 18 Jan. Zwijger, Brouwer,
Barbados.
Baltimore, gearriveerd 18 Jan. Delano, s.
Rotterdam.
Batavia, vertrokken 19 Jan. Tromp, Nadort,
Adelaide.
Stoomvaartlijnen.
Prins Hendrik, van Bat. naar Amst. vertr.
18 Jan. van Genoa.
Gedé, van Batavia naar Rott. pass. 18 Jan.
Esbjörns.
Sindoro, vertrok 18 Jan. van Padang naar
Rotterdam.
Prins Willem II, van Param. naar Amst.
arriv. 18 Jan. te Havre.
Amsterdam, van Rott. naar Newyork pass.
18 Jan. Prawlepoint.
Penelope, arriv. 17 Jan. van Salonica te
Konstantinopel.
Ceres, arriveerde 18 Jan. van Barcelona te
San Felin de Guixols.
Juno, arriveerde 18 Januari van Amster-
dam te Cadix.
Leda, arriveerde 18 Januari van Napels
te Catania.
Minerva, vertrok 15 Januari van Cadix naar
Amsterdam.
Priam, van Bat. naar Amst. arriveerde 17
Jan. te Suez.
WATERHOOGTE.
KEULEN, 19 Jan. 0.84 Val 0.06 M. Driffigs.
ARNHEM, 18 Jan. 8.33 + 1.71 Was 0.30 M.
MAASTRICHT, 18 Jan. Hoogte der Maas 0.36 M.
boven 0 aan de peilschaal der brug
Val 31 cM.
VREESWIJ, 19 Jan. 2.37 + N. A. P. 4.49 M.
onder N. P. Val 15 cM.

PRJSCOURANT opgemaakt door de VEREENIGING VOOR DEN EFFECTENHANDEL.

De markt een gemakkelijke Fondsen zijn noodigend en worden zonder rente berekend.

pct. vorige koers.				L. H. koers.				pct. vorige koers.				L. H. koers.				pct. vorige koers.				L. H. koers.											
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							
Buitenland								Buitenland								Buitenland								Buitenland							

ADVERTENTIE.

De Heer en Mevrouw H. CH. VEGTEL EISENLOEFFEL, geven kennis van de geboorte van een **DOCHTER**.
Den Haag, 18 Januari 1901.

Heden ontsiep nacht en kalm, tot onze diepe droefheid, onze geliefde Echtgenoot, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, M. J. CHRISTINA APOLONIA DEN HENGST, geb. OVERVEST, in den ouderdom van 73 jaren. Allen die de overledene gekend hebben, zullen beseffen wat wij in haar verliezen.
Delft, 17 Januari 1901.
Achterom 3.

D. DEN HENGST.
Veenen daal, J. H. DEN HENGST, geb. BEIJER.
A. A. DEN HENGST.
Bezoeken kunnen niet worden afgewacht.

Na een langdurig en smartelijk lijden nam God van ons weg, onze lieve Dochter en Zuster, CORNELIA SLOB, in den ouderdom van ruim 33 jaren.
Mede namens Broeders en Zusters,
W. SLOB Sr.
H. SLOB-BOER.
Giessen Nieuwark, 17 Januari 1901.

GOLDSCHMEDING.
Piano's en Orgels.
Warmoesstraat 141 en Kolkersgracht 305, b/d. Wolvenstr.
Piano's te huur van af f 4 p. md.
Vraag Catalogus en Conditiën.
Ruim 250 exempl. voorhanden.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten
Westermarkt
No. 31,
AMSTERDAM.

Aan de Chr. School te 's Gravensande wordt tegen 1 Maart a. s. gevraagd een Geref.

Onderwijzer,
wegens in 's lands diensttreding van den tegenwoordigen. Salaris 500 gulden per jaar. Franco brieven aan het Hoofd der School P. HEUS.

Aan de Gereformeerde School Mannikstraat 285, Amsterdam, wordt gevraagd,

een Onderwijzer,
niet beneden 30 jaar.
Salaris f 550.—, met een jaarl. verhooging van f 25.—, voor de Hoofddact f 50.—.
Brieven aan het Hoofd der School, P. S. VAN DORP.

Het Bestuur der Geref. School te Spakenburg (BUNSCHOTEN) vraagt tegen April

een Onderwijzer
op een salaris van f 500.
Adres: H. SCHUIL, H. d. Sch.

Het Bestuur v.d. School met den Bijbel te Hollandscheveld vraagt tegen 1 Maart 1901

een Onderwijzeres, G. G.
Salaris f 450, Schooluren 9—11½, en 1—3. Des Zaterdag geen school. Brieven met inlichtingen aan den Hoofdonderwijzer D. LA FLEUR.

Gevraagd:
Een flinke Broed-, Koek- en Banketbakkersbediende, G. G., tegen 16 Februar, bij

J. G. HAJER,
Banketbakker,
2de Hugo de Grootstraat 25,
vraagt een Leerling.

Zondags vrij.
Er biedt zich aan een burgerdochter, 33 jaar, Geref. Godd., als

HUISHOUDSTER,
liefst in een burgergezin. Br. fr., lett. G. G. Boekb. M. P. KARSCHOP.
Van Woustraat 36.

OVERHEMDEN,

van een onverbeterlijke coupe, worden in alle gewenschte modellen en kwaliteiten ten spoedigste naar maat of modelhemd geleverd door

A. H. FEIS,
Chemistier,
hoek Turf- en Bakkerstraat,
ARNHEM.

Orgelmuziek.

De bekende en geliefde bundel **Keur der Meesterwerken**

is wederom verschenen. Werken van BEETHOVEN, MOZART, HAYDN, CHOPIN, MENDELSSOHN. 2e druk. Franco tegen postw. van f 0.95. Uitgave van:

BREEBAART's

Orgelhandel,
Damrak 22. — Amsterdam.

VRAAGT:
Ontbijt-, Sucadekruid- en Gemberkoek, Boterbátens en Botersprits uit de Koekfabriek „DE NEDERLANDER”, van B. I. LIEDEBOOM & ZOON. GOUDEN MEDAILLE Brussel 1891. GOUDEN MEDAILLE Amsterdam 1895.

Een bakkersknecht,
27 jaar oud, van Geref. Bel, met de broodbakkerij op de hoogte en eenigzins met de banket- en koekbakkerij bekend, zoekt met 1 Mei a. s. een plaats waar gelegenheid bestaat zich verder in de koek- en banketbakkerij te bekwaamen. Zondags vrij. Adres J. BUIT, p. a. W. VAN ENGEN, Bakker, Steenwijk.

DE VEREENIGING
Amsterdamsche
WIJKVERPLEGING

zendt *Wijkverpleegsters* uit tegen klassea-tarief. Overmogen worden kosteloos geholpen. De adressen in de wijken zijn: 3e Helmerstraat 41, Kerkstraat 150 en Sarphatistraat 107.

Een goede lamp
te koop is het beste en goedkoopste. Gaat daarom naar

NIERHEIJER in de Heerenstraat 15, Amsterdam

KERKORGELS
worden in alle grootte en stijlen vervaardigd door
H. W. VAN NEEGELEN & Zn., Orgelmakers, Rotterdam. Lage prijzen. Gratis tekening en prijsopgave. Repareeren. Gemakkelijke conditiën van betaling.

Verschenen bij
A. J. H. FLÖRKE, te Hilversum:
Vragenboekje
op de Leerplichtwet,
DOOR
R. O. VERWEIJCK.
Prijs f 0.25, franco p. p. f 0.30.

Te Huur,
Bloemgracht 35, een net eerste **BOVENHUIS.**

Te bezichtigen: Maandag- en Woensdagmiddag van 2—4 uur.

SANGUINOSE

(uit kruiden bereid)
Vinum Sanguinosum, in vacuo.

Na nog slechts korten tijd de Sanguinose gebruikt te hebben, is mijne gedurige vermoedheid en slapeloosheid veel verbeterd. De voortdurende druk in de niers trekt begint te wijken en de lichaamslijke frischeheid neemt toe. Het alcoholgehalte is stellig zeer gering, omdat ik volstrekt geen alcohol kan verdragen; en dit middel gebruik zonder hinder.

Dordrecht. M. MOOI.

Pred. b/d. Vrije Ev. Gem.

Sanguinose is een zuiver plantaardig bloedvormend middel. Omdat het zuiver plantaardig is, en er volstrekt geen chemische toevoeging zijn, daarom wordt het door de zwakste magen verdragen; en doet het in geen geval kwaad. Doordat het in het luchtledig bereid wordt, bevat het de voedingszouten uit de planten in een vorm, die gemakkelijk in het bloed opgenomen wordt.

Tweemaal per dag, 's morgens en 's avonds een eetlepel is voldoende. Prijs per fles f 1.50; 6 flessen f 8.—; 12 flessen f 15.—.

Naar plaatsen waar nog geen wederverkopers zijn fr. onder remb. VAN DAM & Co.

HET VINKJE.

Wed. P. van EIJK & ZONEN

(voorheen JOHANNES KRAMER & Co.),
Dam 15-17 en Vijgendam 12.

Kopen en verkoopen EFFECTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden en Zilveren MUNTEN en vreemde BANKNOTEN. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Namen gelden à DEPOSITO tot dagelijks vast te stellen rentekoers.

Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

JANSEN & TILANUS

GEILLUSTREERDE
PRIJSCOURANT
OP AANVRAAG
VERKRIJGBAAR

NATUURWOLLEN ONDERGOEDEREN

Gewaarborgd: Zuiver wol, Beste soort
Vrij van welke verfstof ook

HOOFD-VERKOOPEERS

te AMSTERDAM: G. W. VON SCHMIT & Zn., Leidschestr. 3; BISPINCK KUNDERT, Kalverstraat 101, Rokin 90; MAGAZIJN „DE VLIJT”, W. A. SCHADE & ZONEN Nieuwendijk 237; Filiaal Pal. v. Volksvliet (Westz); ROELOF DE WILDE Pzn., Manufacturen Magazijn „De Amstel”, Van Woustraat 9a, hoek Hamonylaan; A. SCHRÖDER & Co., Leidschestr. 32—34; Naaml. Vennootschap „DE VOORPOST”, Heeregracht 213, hoek Rindhuistraat, enz.

te ROTTERDAM: J. J. HEIJNE, Groot Markt 13; M. BALJON TIGCHELMAN, Noordblaak 59, A. SCHRÖDER & Co., West-Nieuwland 11.

te DEN HAAG: A. SCHRÖDER & Co., Groenmarkt 5; ISERIEF & Co., Veenestraat 16—18; VEREENIGDE LINNEN EN KATOEN-INDUSTRIE „TWENTHE”, Piet Heinstraat 18.

te UTRECHT: G. H. VAN DER SANDT & Co.

En verder in de voornaamste plaatsen verkrijgbaar.

Waar geen verkoopers, levering rechtstreeks.

PRIMA TAFELBESCHUIT

EN
CHOCOLADE BESCHUITJES

IN BUSSEN,
in elken Comestibelhandel verkrijgbaar.

— EXPORT. —
Hilversum. R. W. PETERS.

PIANINO's

in eigendom te bekomen door de zelfde met de huur af te betalen.
J. A. BUSCHEN, Nieuwendijk 151.

HANDSCHOENENMAGAZIJN

AU GANT SOIGNÉ.

Spui 5,

tusschen Kalverstraat en Rokin.

Brusselsche en Fransche
HANDSCHOENEN.

NAUMANN's Naaimachines,

UITMUNTENDE door gereschloze arbeid en hoogst elegante afwerking voorzien van de allerlaatste verbeteringen, zoowel voor huiselijke als industriële doeleinden, alsmede Machines uit andere eerste fabrieken, zijn tegen uiterst billijke prijzen, desverlangd met de meest gemakkelijke wijze van afbetaling, garantie en kosteloos onderricht, in ruime keuze voorhanden in de magazijnen van

A. LEWENSTEIN,

189 Warmoesstraat b/d. Dam. —

146/148 Kalverstraat b/h. Spul.

Solide 2-draads-Handnaaimachines van af f 16.—.

Reparatiën spoedig en goedkoop.

Bij J. H. KOK, te Kampen, verscheen:

Calvinisme

en
Socialisme,

door
R. J. W. RUDOLPH.

69 pag groot 8°. Prijs f 0.50.

Hoofdstuk 1: Inleiding; II Het Calvinisme; III Het Socialisme; IV. Een schijnbare overeenstemming; V. Een scherpe tegenstelling. VI. De strijd der toekomst.

Bij elken Boekhandelaar voorhanden.

Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.

Aan de leden voor 1901 is verzonden:

Gods kinderen van Ur

DOOR

I. H. FERINGA.

MET ILLUSTRATIES

VAN

CHR. KOPPENOL.

1ste STUK.

Vóór den 15den Maart a. s. volgt het tweede stuk, waarmee het werk compleet is. Het geheel wordt een boek van 30 vel met 17 groote platen. De prijs is f 4.75; in prachtband f 5.50. Het werk is alléén compleet verkrijgbaar.

NAAMLICKE VENNootschap

BOEKHANDEL

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.—Pretoria.

PFÄFF-NAAIMACHINES,

uitsluitend bij

H. BRÜCKMANN,

AMSTERDAM.

Spuistraat 119-121-123. Utrechtsestraat 30.

TELEPHOON 1394. TELEPHOON 1409.

MOORD-

dadig is de invloed, welke de „Golden Thee” uitoefent op alle andere merken.

WAARDOOR?

Door hare uitstekende eigenschappen, welke zich bij het verbruik doen kenmerken.

Dames! Neemt proef, en u zult van hare uitmuntende kwaliteit meer dan overtuigd zijn. Bewaar de ledige zakjes, voor de prachtige en nuttige cadeaus daaraan verbonden. Men leze daartoe de desbetreffende reclame, welke op de keuzijde van elk zakje is afgedrukt. „Golden Thee” wordt in meer dan duizend plaatsen in Nederland met succes verkocht. De prijzen zijn: 16, 18, 22, 25, 28 en 30 Ct. per ons, en kunnen door geen beter kwaliteit vervangen worden.

NUTRICIA.

Windesheim, Zoetermeer, Brussel.

Prof. BACKHAUS' KINDERMELK.

Bacteriënvrije melk. Blijft onbepaalden tijd goed.

ROOMBOTER. — ROOMKAAS.

A. J. NUSS, Amsterdam,

Reguliersbreestraat 30—32

FILIALEN:

Palaisstraat 7 en Galerij 16

Steeds in ruime keuze voorhanden Schilderezels, Olie- en Waterverf in tuben, Schilderdoek, Teekpapier, vel en per meter, Lichtdruk- en Calcoerpapier.

Boekbinderij. Snelpersdrukkerij.

Depôt der Kantoorboeken van J. G. KONIG & EBHARDT, Hannover.

Opgericht 1850.

C. C. BENDER,

Leiden en Amsterdam

(Damrak 74).

Groote Magazijnen van:

Vleugels,

Pianino's,

Aeolians,

Pianola's,

MASON & HAMLIN

ORGELS.

Groote sorteerling. Garantie.

HEDEN VERSCHIJNT:

Kroon en Krans.

Eene feestgave bij het huwelijk van Koningin Wilhelmina met Hertog Hendrik.

Veertien zeer mooie plaatjes, allen naar de beste photographiën sieren den degelijken, zaakrijken inhoud (44 blad-rijden) van de hand van den bekenden auteur G. P. FRUIT Jr. Door den lagen prijs leent dit werkje zich zeer ter verspreiding. Prijs per stuk 30 cent, 25 ex. à 12½ cent, 50 ex. à 10 cent, 100 ex. à 11 cent, 250 ex. à 10 cent, 500 ex. à 9 cent per stuk. Bij grotere getallen voor feestcommissiën speciale zeer voordelige conditiën.

De uitgave geschiedt voor rekening van de NEDERLANDSCHE ZONDAGS-SCHOOLVEREENIGING door de

Naaml. Venn.

„EGELING'S BOEKHANDEL”,

Heeregracht 432, te AMSTERDAM.

MOORD-

dadig is de invloed, welke de „Golden Thee” uitoefent op alle andere merken.

WAARDOOR?

Door hare uitstekende eigenschappen, welke zich bij het verbruik doen kenmerken.

Dames! Neemt proef, en u zult van hare uitmuntende kwaliteit meer dan overtuigd zijn. Bewaar de ledige zakjes, voor de prachtige en nuttige cadeaus daaraan verbonden. Men leze daartoe de desbetreffende reclame, welke op de keuzijde van elk zakje is afgedrukt. „Golden Thee” wordt in meer dan duizend plaatsen in Nederland met succes verkocht. De prijzen zijn: 16, 18, 22, 25, 28 en 30 Ct. per ons, en kunnen door geen beter kwaliteit vervangen worden.

NUTRICIA.

Windesheim, Zoetermeer, Brussel.

Prof. BACKHAUS' KINDERMELK.

Bacteriënvrije melk. Blijft onbepaalden tijd goed.

ROOMBOTER. — ROOMKAAS.

A. J. NUSS, Amsterdam,

Reguliersbreestraat 30—32

FILIALEN:

Palaisstraat 7 en Galerij 16

Steeds in ruime keuze voorhanden Schilderezels, Olie- en Waterverf in tuben, Schilderdoek, Teekpapier, vel en per meter, Lichtdruk- en Calcoerpapier.

Boekbinderij. Snelpersdrukkerij.

Depôt der Kantoorboeken van J. G. KONIG & EBHARDT, Hannover.

DAMES!

Bij het veranderen van Dienstboden is er allicht iets te vernieuwen of aan te schaffen in de Keuken of Huishouding.

Het beste adres is hiervoor

HENRI BRUGMAN'S

Keuken-Magazijn,

Hartenstraat 24.

Boek- en Courantdrukkerij:

DE ROEVER KRÖNER & BAKELS,

Amsterdam.

BIJVOEGSEL

BEHOORENDE TOT

De Standaard

VAN

Maandag 21 Januari 1901.

(No. 8845.)

(TWEDE BLAD.)

23ste of laatste LIJST

van de 22e Jaar-Collecte voor de Scholen met den Bijbel.

Transport f 82,880.41	
Uniegift van K. Houdius te Oudendijk.....	1.—
Uniegift van H. J. S. te C. (een dankoffr.).....	5.—
Uniegift van W. Arnold te Lunile Meeden (Oldambt) (G. K.).....	2.80
St. Anna Parochie met L. V. Parochie.....	9.02 1/2
Hallum.....	122.52
Hilft.....	190.—
Nieuw Buinen.....	112.82
Emmer Compagnie (H. K.).....	24.90
Koevorden.....	2.67 1/2
Dedemsvaart (gem. Avereest).....	33.49
Hasselt.....	147.33
Holten (gift).....	125.04
IJselmuiden met Grafhorst (H. K.).....	3.—
Kuine.....	15.20
Gldersum.....	8.—
Dixperlo met Heurne en Groot Epe (G. K.).....	75.—
Oosterwolde (bij Elburg) (H. K.).....	101.50
Stenderen met Bronckhorst, Baak, Brummen, Oubergen, Vieraker, Tildijk en Heffkens.....	2.51
Westervoort.....	15.—
Ranswoude.....	91.18 1/2
Aandijk (G. K.).....	17.—
Hoofddorp.....	65.79 1/2
Terschelling (G. K.).....	45.23
Velsen met de Heide.....	174.60
Wieringen (Eland).....	5.40
Zantvoort (giften).....	119.71
Middelsharnis met Sommeldijk Nieuwe Tonge (gifter).....	2.50
Zwenhoven met Nieuwkoop (Noordelnde) Noorden en Achtienhoven.....	5.05
Nieuw en H. Joosland met Oude-dorp (gift).....	195.—
Oosterland met Nieuwerkerke, Kapelle, Ouwkerk, Vianen, en Sir Jansland (G. K.).....	42.—
Helenaveen (G. K.).....	2.—
Ten Boer.....	2.67
Zwartsluis.....	2.85
Nijkerk op de Veluwe.....	3.50
Oldebroek.....	2.—
Zwolle.....	125.00
Nijmegen (uit Bammel).....	5.25
Heemstede.....	40.—
Strijen.....	24.—
Rotterdam (f 2 van N.N. door den heer Taats).....	5.—
Goes.....	5.60

Totaal van 581 Locale Comité's f 84,160.16

Waar niets staat aangegeven, is de collecte aan de huizen gehouden.

Onder de Unie-collecte te Steenderen zijn f 23 begrepen uit Brummen.

Bij acht Locale comité's is dit jaar wegens plaatselijke toestanden geen Unie-collecte gehouden.

Met dank aan God kunnen wij mededeelen dat de 23ste Jaar-collecte voor de scholen met den Bijbel f 1160.24 hooger is dan de vorige Unie-collecte.

R. DERKSEN,
Secretaris.

AMSTERDAM, 19 Januari.

Uit de Pers.

Een algemeen Program. De Nieuwe Arnhemse heeft een origineel denkbeeld opgeworpen, en wel dit, om voor de aanstaande verkiezingen een voor alle partijen geldend program van urgentie gereed te maken. Er zijn hier wel vele partijen, maar die allen beoogen tot hetzelfde doel: het behartigen van het landsbelang, en om er nu tegen te waken, dat het partijbelang boven het landsbelang gaat, zou zulk een algemeen program van dienst wezen.

Bij den naderenden stembusrijd zal het één vaderland weer verdeeld staan in onderling vijandige kampen, die elkaar tot het uiterste zullen bestrijden en niemand zal zich het oordeel woord herinneren, dat een huis, dat in zichzelf verdeeld is, niet kan bestaan. Hoeveel is er intusschen niet waarover wij het allen eens zijn, of het met wat goeden wil eens konden worden, doch voor welks verwezenlijking de inspanning en samenwerking van alle krachten een eerste vereischte zijn. In het dagelijksch en maatschappelijk leven, leven en handelen wij naast en met elkander; waarom kan dit op staatkundig gebied niet ook zoo zijn? Als men zegt, dat dit zou leiden tot prijsgeven van eigen overtuiging en beginselen, dan kan het antwoord luiden, of deze dan niet veroordeeld worden door het enkele feit, dat zij het bevorderen van eendracht, het gemeenschappelijk arbeiden in 's lands belang tegenhouden.

In een land als het onze is misschien over vragen van praktische staatkunde wel een compromis te sluiten, ook al worden die vraagstukken door beginselen beheerscht. Dit standpunt vindt de Nieuwe Arnhemse bij uitstek praktisch.

Ous plaatsend op dit praktisch, of zoo men wil zuiver opportunistisch standpunt, vragen wij, of het denkbaar moet worden geacht, dat de verschillende partijen zich verstaan omtrent een gemeenschappelijk program van urgentie, die punten bevattend, waaromtrent men het onderling eens is, en welker afdoe-

ning binnen het eerstvolgende legislatieve tijdperk men zich tot taak stelt?

Aan de mogelijkheid van de samenstelling van een dergelijk gemeenschappelijk program behoort wel niet te worden getwijfeld door wie de verkiezingsprogramma's van 1897 raadpleegt. Veel is er, waarover allen het eens zijn; meer nog, waarover met wat goeden wil eenheid kan worden verkregen.

Daarom, uit de verkiezing van 1901 voortgekomen, zou dan de inzichten der natie kennen en daarnaar kunnen handelen.

Wij zouden wenschen dat de leuze werd van alle partijen bij de stemmen: »Nederland... boven alles.«

De Nederlander meent, dat van dit plan niet veel verwezenlijkt zal worden. Zij teekent bij het bovenstaande aan:

Bij dien laatste wensch zal ieder goed vaderlander zich zeker aansluiten. Maar anders is er in dit stukje nog al veel, waarbij men de handen van verbaasde ineenhaast over zoveel afgetrokken en grauwe theorie bij een schrijver, die zich bovenal op »practisch standpunt« wil plaatsen!

Er ligt zeker ook wel iets waars in het betoog, en misschien is de bedoeling slechts, de liberale concentratie mee aan te bevelen.

Dan moeten de heeren 't onder elkander weten. Maar dat het landsbelang gediend zou worden, door, juist in een verkiezingstijd, even alle beginselverschil weg te doezelen, zal er bij weinigen in willen. Waarover zou de stembus-campagne trouwens anders moeten loopen, zoo niet over beginselen? Zou ze niet aan vinnigheid en kwaadaardigheid winnen, wanneer andere factoren beslissend optreden? Of is de bedoeling, niet alleen een gemeenschappelijk urgentieprogram, maar ook een gemeenschappelijke kandidatenlijst voor het geheele land op te maken?

Oas dunk, dat het stukje van de Nieuwe Arnh. een goede kern bevat, die echter door overdrijving en verkeerde inkleding geschaad wordt.

Ook wij zijn ten opzichte van het verwezenlijken van het door de Nieuwe Arnhemse geopperde denkbeeld niet zeer optimistisch gestemd. Men zie alleen maar reeds de discussie over de quaestie der grondwetsherziening tusschen de broeders van de linkerzijde, om overtuigd te worden dat daar alleen reeds een gemeenschappelijk optreden niet zoo heel gemakkelijk zal zijn tot stand te brengen.

Buitenland.

Gemengde mededeelingen.

De moderne Attila. De berichten uit Zuid-Afrika laten weinig twijfel meer over, of Kitchener van Karthoem heeft het laatste onderscheid dat er nog was tusschen de wijze van oorlogvoeren der Engelsen en die van de Hunnen onder Attila, den wraagvall. Gevangen mogen niet meer gemaakt worden. Zoo moet Kitchener de order ingekleed hebben:

»Het leger heeft slechts voor eenige dagen rantsoenen, en indien er gevangenen gemaakt worden, zullen die rantsoenen gedeeld moeten worden.«

De soldaat John Harris schrijft dan ook in een, in een Engelsch blad opgenomen, brief:....

»Wij maken nu geen gevangenen meer. Er waren nog een paar gewonde Boeren over. Wij lieten ze door den molen gaan, ze werden allen gedood.«

Deze soldaat beschrijft verder de ter doodbrenging in koelen bloede van vijf gevangenen, die één nacht gehouden werden, gedwongen werden hun eigen graven te maken en daarna neergeschoten werden.

Dit stemt alles geheel overeen met wat in een brief van een Engelsch officier staat, aan den heer Stead geschreven; en voor welks echtheid lastgenoemde instaat. Deze officier zegt, dat gedurende de laatste vervolging van De Wet duidelijke bevelen werden gegeven om geen gevangenen te maken, maar zelfs den laatsten man naar te schieten al schenen zij de witte vlag.

Dit bevel had de officier, die den brief schreef, persoonlijk van zijn generaal ontvangen.

Ea dan hebben we, behalve met dezen moord op de strijdsmannen, nog te doen met een stelselmatige uithongering van de vrouwen en kinderen der te velde staande Boeren.

Ruter seint toch uit Pretoria:

»Alle Boerengexinnen en hun vee worden nu van het platteland overgebracht naar daartoe geschikte kampen, waar deze menschen, hetzij vrijwillig uitgeweken of niet, beschermd en gevoed worden. Zij, die zich uit eigen beweging hebben overgegeven, krijgen vol rantsoen; in die gevallen waar de echtgenoot nog op commando is, wordt het gezin op gedeeltelijk rantsoen gesteld, dat tot vol rantsoen verhoogd wordt wanneer de echtgenoot zich onderwerpt.«

Aan de uitgewekenen wordt alle gelegenheid gegeven om voor geld te werken, be nevens andere voorrechten. De aanzienlijke burgers die zich onderworpen hebben, krijgen verlof om de kampen te bezoeken, om zich te vergewissen ten aanzien van de behandeling der uitgewekenen, daar er nog altijd fateljes verspreid worden over de noodeloos harde manier waarop die menschen worden behandeld.«

Van de Filippijnen. Berichten uit Manila bevestigen, dat de Amerikanen door de talrijke arrestaties, huiszoekingen en verbanningen slechts dit ene bereiken, dat zij hun heerschappij meer en meer gehaat maken in het land. Zij overtreffen in hun gestrenge politiek de Spanjaarden, al brengen hun soldaten door hun ruwheid meer tot stand dan deze.

De Spaansche officieren en soldaten toonden meestal nog medeliden met de slachtoffers der willekeurige Spaansche heerschappij en verontschuldigen zich door te zeggen, dat zij als soldaten de bevelen hunner superieuren slechts op te volgen hadden. De Amerikanen daarentegen treden bij arrestaties brutaal op; voor hen zijn de Filippijnen slechts apen of negers. De officieren hebben veel belang bij het voortduren van den oorlog, want daardoor krijgen zij veel geld, dat echter de demitmondaires, die uit Amerika naar de Filippijnen vertrokken zijn, hun wel spoedig weer ontnemen.

Onder de naar Gnam (Marianen-eilanden) verbannen bevinden zich de Filippijnsche generaals Ricarte en Del Pilar en de aan beide beenen verlamde ex-minister president Aguinaldo Mabini. Generaal Mac Arthur moet hierbij niet naar eigen goedvinden, maar volgens uit Washington ontvangen bevelen gehandeld hebben.

Mc Arthur is overigens, wat de toekomst der Filippijnen betreft, zeer pessimistisch en moet in dien zin aan de regering bericht gezonden hebben. Mc. Kinley echter is van zijn optimisme niet af te brengen. Hij is nu van plan den Staatssecretaris van Oorlog naar Manila te zenden, ten einde zich door hem, als vertrouwd persoon, over den werkelijken toestand op de eilanden te doen inlichten.

Portorico. Op dit eiland in de Golf van Mexico, dat op Spanja door de Vereenigde Staten is veroverd, heeft de militaire dictatuur van generaal Davis sedert 15 Dec. plaats gemaakt voor een burgerlijk bewind met een Wetgevende Kamer van 35 leden, door het algemeen stemrecht gekozen. De federalistische Partij, die een geheel zelfstandig bestuur verlangt, heeft zich grootendeels onthouden, zoodat de republikeinen, die vóór inlijving bij de Unie zijn, de groote meerderheid hebben. Zij stellen echter hun eischen, die niet zoo licht zullen bevredigd worden. Voorloopig hebben zij enkel onderwerpen tot regeling van het inwendig bestuur te behandelen. Allen verschenen in rok en witten das ter vergadering, maar rookten daar tegens volgens landswys tal van sigaretten.

Een kras oordeel. De Allgemeine Zeitung schrijft, dat het grootste leger door Engeland in den strijd gebracht, zich thans in een gevaarlijken toestand bevindt, en dat de fout daarvan te wijten is aan Lord Roberts.

Dese heeft verzuimd, wat de meest middelmatige generaal zou doen en wat Napoleon als gebiedend noodzakelijk achtte. Hij heeft zijn gemeenschapswegen niet verzekerd. Het feit alleen, dat de Boeren gewaagd hebben de Kaapkolonie binnen te vallen, bewijst de schuld van Lord Roberts.

Wat generaal Kitchener betreft, dien zal nu ongetwijfeld zijn eersucht berouwen, welke hem dreef de opvolger van Roberts te worden. Het is nu te laat.

Lord Kitchener of Khartoum zal de ontzettende tactische en strategische feilen en misslagen van Lord Roberts of Pretoria niet kunnen goedmaken....

Afsteid. De Lord-Mayor van Londen, die ter eere van Roberts een groote receptie wilde houden op Mansion-House, heeft van den opperbevelhebber een dankbetuiging en een waagring ontvangen, in gelijken geest als Roberts dezer dagen tot den Lord Mayor van Portsmouth heeft gericht.

Keizerlijke gift. Keizer Wilhelm heeft 50,000 mark gegeven voor den wederopbouw van den dom te Königsberg.

Tegen drankgebruik. Men heeft gehoord van de maatregelen, die in het vorig jaar door verschillende commandanten van legerkorpsen in Frankrijk zijn genomen om misbruik van sterken drank onder de militairen te bestrijden. Thans is een dergelijke stap gedaan bij de postiers.

De directeur van het departement van den Dons heeft de brievenbestellers enz. streng verboden op hun rondgangen »elkjes« aan te nemen of te gebruiken, en aangeraden tot lessching van dorst zich slechts van wijn, bier of andere »gezonde« dranken te bedienen. In verband hiermede heeft hij de ingezetenen verzocht den postbeambten geen jenever of andere sterke dranken aan te bieden, en hen niet in de verleiding te brengen van te zondigen tegen een verbod, welks overtreding streng zal worden gestraft. »Hun dienst, hun gezondheid en hun gezin zal er des te beter bij varen«, zegt de directeur ten slotte.

Lourdes. In 1900 is Lourdes bezocht door 608,000 pilgrims en zijn er 25,250 missen gelezen voor 390,560 »bons catholiques«, die ter communie gingen, terwijl er 105,000 flesschen van het grofwater zijn verzonden. Niet minder dan vier kardinalen en dertig aartsbisschoppen en bisschoppen behoorden tot de bezoekers. Er redden 225 extra-treinen, en dit jaar rekent men op nog veel grooter bezoek.

Koningin Victoria. De Engelsche bladen behelzen min of meer verontstunde berichten over de gezondheid der Koningin, die evenwel geen eigenlijks nieuws vormen, omdat het lang bekend was, dat hare gezondheid zwak is; hetgeen bij haar hoogen leeftijd niet verwonderlijk is. Indien de toestand verergerd, zou de Hertog van York de reis naar Australië natuurlijk moeten nistellen. Zij moet zich reeds van bemoeieling met staatszaken onthouden. (Zie tel.)

Westersche plunderaars. Lord George Hamilton heeft den Internationalen Bond voor vrede en arbitrage om inlichtingen gevraagd, ten aanzien van de wreelheden door de verbonden troepen in China gepleegd. De Bond verzamelt gegevens dienaangaande. Lord George wil de aandacht der Engelsche regering vestigen op de feiten die in de bladen vermeld worden; in 't bijzonder op een artikel in de Contemporary Review, en ook op een openlijke velling van in China brit-gemaakte goederen, deze week te Londen aangekondigd.

De Londensche correspondent van de Matin heeft de hier bedoelde velling bijgewoond. Hij zegt, dat de soliat (van de Britsche legatiewacht te Peking), voor wiens rekening de artikelen verkocht werden, een goeden blik op zaken van waarde gehad moet hebben; de velling heeft, buiten een moer van edelgesteenten, 500 pond opgebracht.

De commissie voor militaire zaken van het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden, die ook de regering wilde ondervragen over het gedrag der troepen in China, heeft dit voornemen laten varen na de mededeeling van den minister van oorlog, dat die kwestie zoo nauw verbonden was met de onderhandelingen, dat het niet gewenscht zou zijn, zo in het openbaar te bespreken.

Binnenland.

AMSTERDAM, 19 Januari.

De melodie van het Wilhelmus. De volgende, zeer juiste opmerkingen vindt men in de »Groningse Kout« der Prov. Gron. Ct. Zs luiden aldus:

»Bij het Wilhelmus staan ons, jammer genoeg, twee toonzettingen ten dienste.

Was de nieuwere zetting, de dusgemaakte Prinsensmarsch, achterwege gebleven, een juist niet meeleelpende, zelfs tamelijk oppervlakkige zangwijze, dan was de Hollandsche Revue misschien dezer dagen niet op 't idee gekomen om alarm te slaan over de kwestie der betrouwbaarheid van de oude, zoo aangrijpende en algemeen geliefde toonzetting. Omdat ze historische niet vast zou staan, wil de Revue het doodvonnis over haar vellen en aldus er tegen waken dat het nieuwe leven der Koningin begonnen wordt met de voortzetting ener »mystificatie«.

Zulk een geputer aan het oude, eerbiedwaardige Wilhelmus zal hoogst waarschijnlijk zijn succes wel beperkt zien tot het redactie-

bureau van de Hollandsche Revue, al krijgt ze ook bondgenooten in de militaire overheden, die, nogal conservatief uitgevallen, nu plotseling naam mochten willen maken met de invoering van den Prinsensmarsch, zoodat koningin Wilhelmina op haar huwelijksdag historisch juist door de muziekcorp sen zou worden begroet.

Bij de groote massa van het Nederlandsche volk maakt de eenigszins parvenu-achtige nieuwe toonzetting van het Wilhelmus tegenwoordig haast geen anderen opgang meer, dan om ze maar naar te gebruiken voor grappige teksten van allerlei aard, met de onvermijdelijke brulloftongen bovenaan; in deze vorstige dagen aan te vullen met de openbaring van schaatsenrijdersvreugde; het liedje. Bij een eenigszins plechtige stemming kan ze echter niet in de behoeften voorzien, en moet de oude zetting er wezen.

Maar nu ook voor een oogenblik de min historische juistheid, j. s. de volstrekte onechtheid van de oude Wilhelmus melodie aangenomen, wat zou dat dan nog? De compositie bestaat in elk geval, de tekst eveneens, niets belet een patriotisch gestemd publiek zich de herinnering aan de geweldige worstelperiodes van weleer te verlevendigen, door de oude dichtregelen op een treffende melodie te zingen.

Een andere vraag is evenwel of de beverde onechtheid dezer toonzetting al boven allen twijfel verheven is.

Niet onmogelijk is 't er evenzoo mee gesteld als met de tegenwoordig geëxploiteerde theorie dat Shakespeare Shakespeare niet zou zijn; beter gezegd, de werken niet hebben geschreven die nu al een paar eeuwen de bewondering van alle literatuur-beoefenaren hebben gaande gemaakt. Men gunt ons maar geen rust met dien Sir Francis Bacon van Verulam, die de dubbele eigenschap in zich zou vereenigen een natuurlijke zoon van koningin Elizabeth en terloops ook nog even de schepper van Shakespeares werken te zijn. Oorspronkelijk ging de theorie van Amerika uit, en wel van Dr. Ignatius Donnelly te Minneapolis, onlangs overleden.

Maar zijn werk blijft bestaan! en wat meer is, het wordt aangevuld en uitgebreid door een dame, een zekere Mrs. Gallup van Detroit, die in een boek van 400 bladzijden komt vertellen dat de bewuste Sir Bacon niet alleen de drama's van Shakespeare, maar ook nog de werken van Spenser, Marlowe, Peele, Greene en Burton uit zijn knappen kop had geschud. Zulk een kraan kan men wezen, als men toevallig de natuurlijke zoon is van een groote koningin. Het is wat te zeggen.

Straks komt Mr. Gallup in een tweede boek van 400 of nog meer pagina's vertellen dat lord Bacon ook de dichter en componist van het oude Wilhelmus is! Men is nu op alle verrassingen voorbereid.

De nieuwe kiezerslijst.

Op de saamstelling der nieuwe Kiezerslijst dient dit jaar in het bijzonder gelet.

Niet alleen omdat een drielietverkiezingen ons wachten, die voor de Provinciale Staten, die voor de Tweede Kamer en die voor den Gemeenteraad; maar ook wijl de Kieswet door de Tweede Kamer is gewijzigd, en men dus niet meer met den ouden maatstaf meten kan.

Letten we allereerst op de belastingkiezers.

Belastingkiezer is hij, die over het laatste dienstjaar al zijn aanslagen in de Rijkbelasting heeft voldaan. Die belastingen zijn: Personeelsbelasting, Grondbelasting, Vermogenbelasting en Bedrijfsbelasting. Die aanslagen behoeven niet meer te loopen over een vol dienstjaar; men moet eenvoudig de belasting op tijd hebben betaald.

Belastingkiezers behoeven zich niet aan te geven; zij worden ambtshalve op de kiezerslijsten gebracht.

Allen zij, die mede-eigenaren zijn in een onverdeelden boedel, waarvoor in 1900 grondbelasting is betaald, terwijl hun aandeel in die belasting f 1 bedraagt, behooren zich tusschen 1 en 15 Februari aan te geven aan de secretarie, waar zij een formulier ontvangen, dat vóór 15 Februari ingevuld en ondertekend aan de secretarie moet worden ingeleverd, met het belastingbiljet.

Wie verhuisde naar een andere gemeente en in een vorige belasting betaalde, dient zich eveneens aan te geven, met overlegging van het voldaan geteekende belastingbiljet. De rijwielbelasting telt niet mee.

Wie op 1 Februari zijn belasting nog niet voldaan heeft, krijgt van den ontvanger een waarschuwingstehuis, een gratis waarschuwing, waarin geregd wordt, dat, is de belasting op 1 Maart niet voldaan, men niet op de kiezerslijst komt.

Alle overige kiezers, d. w. z. de huur-, inkomen-, spaarbank- en examenkiezers behooren zich aan te geven tusschen 1 en 15 Februari ter secretarie. Zij ontvangen een formulier, dat ondertekend en ingevuld, vóór den 15en Februari moet worden ingeleverd aan het Gemeentebuis.

Huurkiezer is hij, die op den 31sten Januari sedert 1 Augustus van het vorige jaar in een huis of een deel van een huis heeft gewoond van de huurwaarde, voor iedere gemeente bepaald. Men mag dien tijd ook éénmaal verhuisd zijn; mits dan ieder der woningen den huurprijs heeft, door de wet vastgesteld.

Doch nu komt er nog iets bij.

Men kan ook kiezer worden, wanneer het huis of het gedeelte van het huis, dat men bewoont, niet den geëschten huurprijs heeft, doch wanneer men in zijn woonplaats grond in huur heeft, en daarmee het voor de gemeente geldende bedrag wordt verkregen. Natuurlijk moet men dien grond niet zoo laag in huur hebben als het huis.

De huurkiezer moet zich aangeven. Alleen wanneer hij in dezelfde woning bleef, als het vorig jaar, en hij stond reeds op de kiezerslijst, is aangifte niet noodig.

De bepalingen voor de huurkiezers gelden ook voor de schippers; zij moeten alleen den vastgestelden tijd een schip in eigendom of huur hebben gehad van 24 M³, inhoud, of 24000 Kg. laadvermogen.

Thans komen we aan de inkomen- of loonkiezers. Dat zijn zij, die van 1 Januari van het voorgaande jaar tot 31 Januari van het volgende achtereenvolgens bij niet meer dan twee personen, ondernemingen, openbare of bijzondere instellingen in dienstbetrekking zijn geweest, en daar een loon hebben genoten, dat ook voor iedere gemeente in de wet is vastgesteld.

Het loon, in vaste dienstbetrekking door de vrouw genoten, kan worden geteld bij dat van den man, en evenzeer het halve loon van minderjarige, inwonende kinderen. Wanneer dat alles bijeen het door de wet geëschte bedrag haalt, kan de man kiezer worden.

Men behoeft niet meer het juiste bedrag van loon of inkomen op te geven, doch kan volstaan met de verklaring, dat het loon het door de wet gevorderde bedrag bereikt.

Als loon wordt ook gerekend het pensioen of de lijfrente, dat door openbare instellingen wordt verleend, en ook dat, door ondernemingen of bijzondere instellingen uitbetaald. Natuurlijk blijft het bedrag van het inkomen voor iedere gemeente onveranderd.

Ongereallenteerd wordt ook als loon beschouwd.

Staat in een af ander bedrijf in den regel het werk gedurende een gedeelte van het jaar stil, dan wordt de tijd, dat niet gewerkt wordt, toch als dienstdienst beschouwd. Is men hoogstens twee maanden ziek, dan wordt toch het loon gerekend ontvangen te zijn.

Ook de kost en de inwoning wordt als loon gerekend, naar een daarvoor bij de wet voor iedere gemeente vastgesteld bedrag. Wie op Zon- en Christelijke feestdagen den kostechter niet geniet, behoeft voor deze dagen niets af te trekken. Hij wordt toch gerekend volle kost en inwoning te genieten.

De bepalingen voor de inwonende zoons zijn dezelfde gebleven.

Loonkiezers moeten zich ieder jaar opnieuw aangeven tusschen 1 en 15 Februari.

Zien we nu even naar de Spaarbank- en Grootboekkiezers.

Wie op 1 Februari a. s. sedert een jaar f 100.— nominaal op het Grootboek heeft staan of f 50.— in de spaarbank, zóó dat het inderdaad zijn eigendom is, kan op grond daarvan aanspraak maken op het kiezerschap.

Hij moet tusschen 1 en 15 Februari zich op de secretarie aanmelden onder overlegging van een bewijs van de directie van het Grootboek of het bestuur der Spaarbank, dat bij inderdaad sedert een jaar eigenaar is van de gevorderde bedragen.

Het is niet meer noodig, dat men een boekje hebbe van de Rijkspostspaarbank; andere spaarbanken, zoals die van het Nut, tellen ook mee; doch natuurlijk moeten de lichamen, waarvan deze spaarbanken uitgaan, rechtspersoonlijkheid hebben, en, zoo ze na 1 Mei 1900 zijn opgericht, moeten ze een waarborgsom van f 25000 bij de Nederlandsche bank hebben gedeponeerd.

Wie reeds Grootboek- of Spaarbankkiezer is, behoeft zich niet opnieuw aan te geven; daar wordt ambtshalve voor gezorgd.

Blijven ten slotte de Examen kiezers. Welke examens geldig zijn kunnen wij niet opgeven; de wet zegt, dat zij kiezer kunnen worden, die »met goed gevolg hebben afgelegd een examen, ingesteld door of krachtens de wet of aangewezen bij algemeenen maatregel van »bestuur en in verband staande met de bevoegdheid tot eenig ambt, de vervulling van eenige betrekking of de uitoefening van eenig bedrijf of beroep.«

Herinneren we ten slotte, dat in het algemeen het kiesrecht aan bovengenoemde categorieën van personen wordt toegekend, wanneer zij zijn mannelijke ingezetenen des Rijks, tevens Nederlanders, die den leeftijd van 25 jaren hebben bereikt.

Wie dit jaar op 15 Mei zijn 25ste jaar bereikt en in de termen valt, kan dus kiezer worden.

Ziedaar in het kort uiteengezet wat de gewijzigde Kieswet eischt.

Dat alle onze kiesvereenigingen nu onverwijld werk maken van de nieuwe kiezerslijst. De noodige formulieren zullen wel reeds op de gemeentehuizen verkrijgbaar zijn.

Niemand verzuime zich aan te geven; en natuurlijk zijn alle besturen van kiesvereenigingen bereid de noodige inlichtingen te verschaffen.

Gemengd Nieuws.

Van het eiland Ameland. Sedert Zondag heeft de communicatie tusschen Ameland en den vasten wal geregeld plaats over het ijs. De post gaat en komt denzelfden dag; alleen liggen er nog postpakketten van 14 dagen oud aan den overkant. Op verschillende plekken op het Wad zijn een vijftal alikruiken visschers van Terschelling door het ijs ingesloten. In het begin lagen enkele zeer gevaarlijk, doch gelukkig konden zij later door een hoog tij water, dat het ijs brak, op veiliger plaatsen komen. De opvarenden keeren grootendeels naar hun eiland terug. Naar hun zeggen zijn zelfs de alikruiken door den winter verrast: als zij de koude voelen aankomen, kruipen zij in den bodem; nu hadden zij hun winterpaleis nog niet betrokken.

Een kinderfeest in de 20e eeuw! Gisterenmiddag te 3 uur hield de Universele Broederschap in de groote bovensaal van het Concerthuis te Groningen haar kinderfeest. Er werd aan deel genomen door den Lotuscirkel (onschietende Zondagsschool) en door de »Garde der Nieuwe Eeuw« (Jongens Broederschap Club). De opening was aldus: Vijftien meisjes, in het wit gekleed, met groote lotuskragen van groene kelk- en gele bloembladen om, traden in een rij — zonder geleide — de zaal binnen met de kleinste voorop, houdende in de eene hand een met

In het tweede tableau werd Lotus-cirkel en J. B. C. gecombineerd allen in Grieksche kleeding, de meisjes in het midden, verbonden door hoepels, die met bloemenpapier en

Ben.: a. tot pres. der arrond. rechtb. t
Assen, Mr. E. Oosting, thans vice-pres. va
gemeld college; b. tot vice pres der arrond
rechtb. te Assen, Mr. C. Tetrode, thans rech
ter in gemeld college.

Specerijen. Noot en Foelie zonder bijzonderheden. Nagele: Amboina prijshoudend, Zanzibar vast. Peper kalm, afgedaan 135 bn. witte Java, 27 bn. witte en zwarte dito en 59 bn. Peperstof.

Hennep. Met de stoomboot Berinice werden van Koningsbergen verwacht der Kursker merken fspsh en KRH. Het Kursker merk

den voorkomen van ziektes en genezen wordt.
 Men vraagt de nieuwe brochure, die tegen inzending van een 10 G.s. postzegel wordt toegezonden door het **Pharmaceutisch Bureau, Valkenburg (L.) No. 36.**

sch. Briefkaarten
doorn en Omstreken,
 een postwissel, groot f 2.50, door
 or
 - en Kunsthandel, Apeldoorn.

De Boek- en Courantdruckerij:
 DE ROEVER KRÖBER & BAKELS,
 Amsterdam.